

Technická univerzita v Liberci
FAKULTA PEDAGOGICKÁ

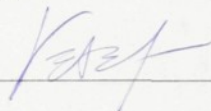
Katedra: Tělesné výchovy
Obor: Sportovní management

Zajištění bezpečnosti ligových a mezinárodních
utkáni v kopané na hřišti FC SLOVAN LIBEREC
Safety provision of national league and international
matches on the field of FC SLOVAN LIBEREC

Bakalářská práce: 04-FP-KTV-120

Autor:
Jan VESELÝ

Podpis:

Adresa:
Ostravská 672
460 14, Liberec 14

Vedoucí práce: PaedDr. Jindřich Martinec

UNIVERZITNÍ KNIHOVNA
TECHNICKÉ UNIVERZITY V LIBERCI

3146072653

Počet

stran	obrázků	tabulek	příloh
45	6	2	6

V Liberci dne: 31. března 2004

TU v Liberci, FAKULTA PEDAGOGICKÁ

461 17 LIBEREC 1, Hálkova 6

Tel.: 48535 2515

Fax: 48535 2332

Katedra: tělesné výchovy

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kandidát: Jan Veselý

Adresa: Ostravská 672, Liberec 14, 460 14

Obor: Sportovní management

Název BP: Zajištění bezpečnosti ligových a mezinárodních utkání v kopané na hřišti
FC SLOVAN LIBEREC

Název BP: Safety provision of national league and international matches on the
field of FC SLOVAN LIBEREC

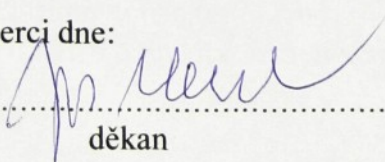
(v angličtině)

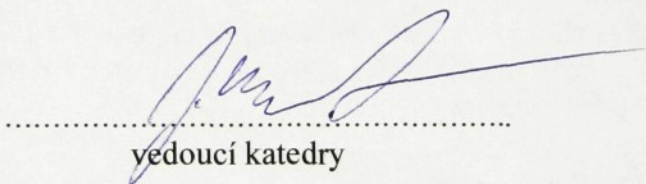
Vedoucí práce: PaedDr. Jindřich Martinec

Termín odevzdání: 25. 4. 2004

Pozn. Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž specifikují zadání: východiska, cíle, předpoklady, metody zpracování, základní literaturu (zpravidla na rub tohoto formuláře). Zásady pro zpracování BP lze zakoupit v Edičním středisku TU v Liberci a jsou též k dispozici v UK TU, na katedrách a na Děkanátě Fakulty pedagogické.

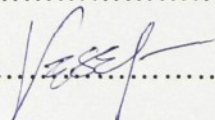
V Liberci dne:

.....
děkan

.....
vedoucí katedry

Převzal (diplomant): JAN VESELÝ

Datum: 21. 10. 2003

Podpis:

Hlavní cíl BP:

- analýza bezpečnostních opatření na fotbalovém stadionu FC SLOVAN LIBEREC zaměřených na eliminaci projevu vandalismu při utkání

Dílčí cíle BP:

- problematika zajištění bezpečnosti sportovního utkání ve světě i u nás
- průběh organizace bezpečnostní služby FC SLOVAN LIBEREC
- předpoklady pro zvýšení účinnosti bezpečnostní služby

Literatura:

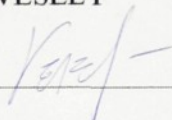
1. LE BON, G. *Psychologie davu*. Praha : KRA, 1994. ISBN 80-901527-8-3
2. STUHLÍKOVÁ, I. *Základy psychologie emocí*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-553-9
3. LAUER, R.H. *Social problems*. Boston : McGraw-Hill Companies, Inc., 1998. ISBN 0-697-24455-5
4. SPURNÝ, J. *Psychologie násilí*. Praha : Eurounion, 1996. ISBN 80-85858-30-4
5. *Metodická příručka pro členy pořadatelského sboru*. Praha : Olympia, 2003.
6. MŠMT ČR. *Národní program rozvoje sportu pro všechny v ČR*. Praha: MŠMT, 2000.

Prohlášení o původnosti práce:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškerou použitou literaturu.

V Liberci dne: 31. března 2004

Jan VESELÝ

Prohlášení k využívání výsledků BP:

Byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 o právu autorském zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **souhlasím** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení, kopírování, apod.).

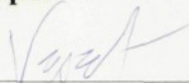
Jsem si vědom toho, že: užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem TUL, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených univerzitou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše). Bakalářská práce je majetkem školy, s bakalářskou prací nelze bez svolení školy disponovat.

Beru na vědomí, že po pěti letech si mohu bakalářskou práci vyžádat v Univerzitní knihovně Technické univerzity v Liberci, kde bude uložena.

Autor:

Jan VESELÝ

Podpis:

Adresa:

Ostravská 672

46014, Liberec 14

Datum: 31. března 2004

Poděkování:

Mé poděkování patří především vedoucímu práce PaedDr. Jindřichu Martincovi. Dále chci poděkovat konzultantovi této práce panu Zdeňku Chybovi za cenné rady, informace a sdělené osobní zkušenosti.

Děkuji také všem členům realizačního týmu FC SLOVAN LIBEREC, kteří mi svými poznatky a názory účinně přispěli k mé orientaci v problematice, která je předmětem této bakalářské práce.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou zajištění bezpečnosti sportovního utkání.

Cílem je analýza bezpečnosti na fotbalovém stadionu FC SLOVAN LIBEREC a organizace pořadatelské a bezpečnostní služby při ligovém a mezinárodním utkání.

Evropská úmluva k diváckému násilí a nevhodnému chování při sportovních utkáních je zde rozpracována do praktických podrobností. Dělbá pravomocí a zodpovědností všech částí pořadatelského a bezpečnostního systému ilustruje náročnost zajištění bezpečnosti před, při a po sportovním utkání.

V závěru jsou navržena opatření ke zvýšení účinnosti bezpečnostního systému FC SLOVAN LIBEREC.

Annotation

This bachelor study deals with the problems of safety provision of sports match.

The aim of this study is an analysis of safety provision on the field of FC SLOVAN LIBEREC, as well as the control of organizing and safety service during the national league and international matches.

In this study the European agreement to the spectators violence and unsuitable behaviour during sports matches is detailed in practical terms. Distribution of competences and responsibilities of all parts of organizing and safety system illustrates the seriousness of safety provision before, during and after the sports match.

The end of this study includes suggestions to increase the effectivity of safety system of FC SLOVAN LIBEREC.

1	ÚVOD.....	1
2	CÍLE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	2
2.1	Hlavní cíl BP	2
2.2	Dílčí cíle BP	2
3	VÝVOJOVÝ POHLED NA BRITSKÉ FOTBALOVÉ HOOLIGANS	3
3.1	Události z bruselského stadiónu HEYSEL jak je popsal Andy NICHOLLS	6
3.2	Zahraniční zkušenosti a možnosti jejich využití ČMFS	8
4	O NÁSILÍ	9
4.1	Problematika diváckého násilí.....	9
5	ORGÁNY PODÍLEJÍCÍ SE NA ZAJIŠŤOVÁNÍ KLIDU A POŘÁDKU PŘI POŘÁDÁNÍ FOTBALOVÝCH UTKÁNÍ	11
5.1	Fotbalové kluby	11
5.1.1	Pořadatel utkání	13
5.2	Policie ČR	15
5.3	Obecní (městská) policie.....	17
6	HLAVNÍ POŘADATEL	20
7	POŘADATELSKÝ SBOR	22
7.1	Postavení a právní základy činnosti členů pořadatelského sboru.....	22
8	FC SLOVAN LIBEREC.....	30
8.1	FC SLOVAN LIBEREC a problematika diváckého násilí.....	33
8.2	Typický postup při zajišťování bezpečnosti fotbalového utkání.....	34
8.3	REALIZACE.....	37
8.3.1	Kamerový systém na fotbalovém stadiónu	37
8.3.2	Velkoplošná obrazovka	38
8.4	Vyhodnocení průběhu zajištění bezpečnosti utkání.	40
8.5	Práce s fanoušky klubu	40
8.6	Ekonomické aspekty zajištění bezpečnosti a pořádku.....	41
9	NÁVRH OPATŘENÍ KE ZVÝŠENÍ ÚROVNĚ ŘEŠENÍ DIVÁCKÉHO NÁSILÍ.....	42
10	ZÁVĚR.....	45

Seznam použitých zkratk

Seznam literatury

Přílohy

1 ÚVOD

Česká republika se dnes řadí k demokratickým státům, jejichž zájmem je uspokojování potřeb občanů v různých sférách, včetně oblasti sportovního vyžití. Zde již tradičně zaujímá významné místo fotbal (kopaná), který je jedním z našich nejmasovějších sportovních odvětví. Kromě sportovního i kulturního vyžití představuje fotbal též jednu z oblastí působení na výchovu a formování života mládeže.

Masovost tohoto sportovního odvětví lze dokumentovat na počtu fotbalistů registrovaných v rámci ČMFS, který dnes činí více jak 400 000 fotbalistů, přičemž tento počet je ještě rozšířen o další soutěže fotbalistů neregistrovaných.

K fotbalu neoddělitelně patří divácká kulisa, která vytváří žádoucí sportovní prostředí a přispívá ke zvýšení výkonu hráčů a mužstev. Kulturnost prostředí stadionů i napětí během zápasů přivádí do ochozů tisíce diváků, a to jak dospělých, tak i dětí.

Ne všichni návštěvníci fotbalových utkání se však chovají způsobem, který je běžným standardem a normou chování kulturně vyspělého a civilizovaného člověka. Tito návštěvníci, kteří jsou ve značné menšině, však ostatním znepříjemňují sportovní zážitky a v řadě případů je odrazují od dalších návštěv fotbalových utkání.

To s sebou přináší snižování počtu diváků ale i ekonomického efektu pro jednotlivé fotbalové oddíly, což je umocňováno případnými sankcemi za nezajištění klidu a pořádku při fotbalovém utkání.

Opomenout nelze ani skutečnost, že tato oblast přesahuje rámec České republiky a přispívá k vytváření dobrého nebo špatného jména českého fotbalu, resp. České republiky v zahraničí.

2 CÍLE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

2.1 Hlavní cíl BP

- analýza bezpečnostních opatření na fotbalovém stadionu FC SLOVAN LIBEREC zaměřených na eliminaci projevu vandalizmu při utkání

2.2 Dílčí cíle BP

- problematika zajištění bezpečnosti sportovního utkání ve světě i u nás
- průběh organizace bezpečnostní služby FC SLOVAN LIBEREC
- předpoklady pro zvýšení účinnosti bezpečnostní služby

3 VÝVOJOVÝ POHLED NA BRITSKÉ FOTBALOVÉ HOOLIGANS

Žádná událost nevykresluje sociální fenomén "fotbalového hooliganismu" dramatičtěji než smrt 39 italských diváků během finále PMEZ mezi FC Liverpool a italským týmem Juventus, hrané na Heysel Stadium v Bruselu 29. května 1985, z rukou fotbalových hooligans z Liverpoolu.

Po shlédnutí filmu o této události, belgické úřady identifikovaly skupiny liverpoolských fans jako ty, které podněcovaly zlomyslné útoky proti italským fans, které obratem vedly k úprku lidí snažících se uniknout násilí. Liverpoolští hooligans měli navlečené kukly a byli ozbrojeni různými zbraněmi včetně seker a holí. Brutalita této události byla podle očitých svědků neuvěřitelná, liverpoolští hooligans rovněž na ležící těla močili a skákali okolo jako na oslavách. Hlavní útočníci byli postaveni před soud a odsouzeni u belgického soudu.

Neevropané, kteří slyšeli o incidentu, ho pravděpodobně považovali za tragédii, ale za izolovanou událost. Britové, stejně jako ostatní evropští občané, jsou si většinou vědomi problému, který se stal známý jako "Britská nemoc", nebo fotbalový hooliganismus.

1985 byl špatným rokem pro profesionální fotbal v Británii, protože se nejen přihodil známý incident v Bruselu. Ale vypukl oheň na stadionu FC Bradford City a usmrtil mnoho lidí, zřejmě způsobený zapáleným Molotovovým koktejlem a zřítíla se zeď v Birmingham City, což rovněž vedlo k několika obětem. Navíc od roku 1985 do roku 1990 byly všechny britské fotbalové kluby vyloučeny z evropských soutěží, jako výsledek tragédie na Heysel Stadium.

Povrchně se zdá nepochopitelné, že by fotbaloví fans zemřeli úmyslně z rukou jiných, s hlubším porozuměním fotbalové scény se stává jasné, proč se tyto incidenty vůbec odehrály. Bylo to pouze otázkou času, kdy aktivity fotbalových hooligans skončí tragédií v takovém měřítku jako na Heysel Stadium. Naštěstí, 19 let později, zde nejsou žádné incidenty o mnoha mrtvých, ačkoli úmrtí způsobené fotbalovými hooligans se stále stávají a angličtí hooligans jsou stále v "kurzu". Britský fotbalový hooliganismus se jako "zvláštní anglická zábava" rozšířila do ostatních evropských zemí.

Američané mohli slyšet o již výše zmíněných incidentech, ale pro většinu je představa organizovaného násilí a jiných kriminálních aktivit uskutečňovaných tzv. "fans"

profesionálních sportovních týmů těžko k pochopení. Avšak v Anglii a jiných zemích světa je reálná hrozba stát se obětí fotbalového hooliganismu při návštěvě fotbalového utkání.

Fotbalový hooliganismus je nyní nedílnou součástí anglické společnosti a také jiných částí Evropy. Reputace Angličanů všeobecně trpí jako následek dovádění fotbalových hooligans, které si často bere na mušku zahraniční tisk a při té příležitosti popisuje Anglii jako národ fotbalových hooligans.

Většina anglických fotbalových diváků jsou opravdoví, právo dodržující fanoušci fotbalu a nikdy by nemělo být jejich tradiční prozpěvování, chorály a velké nadšení pro fotbal zaměňováno s fotbalovým hooliganismem. Někteří fotbaloví hooligans jsou také opravdoví fanoušci fotbalu a být hooligan hned nesmazává individuální příslušnost k určitému fotbalovému týmu. Avšak většině hooligans je styl hry, nebo úspěch týmu lhostejný. Fotbaloví hooligans představují malé procento fotbalového davu a někteří autoři dokonce tvrdí, že fotbalové násilí není tak rozšířené a pravidelné.

Fotbalový hooligan je pojem užívaný pro popis asociálních aktivit fanoušků profesionálních fotbalových klubů. Slovo hooligan vzniklo v 19. století v Londýně podle irské imigrantské rodiny jménem Hooligan, která terorizovala území East Endu. Pojem hooligan byl později použit jako všeobecný popis pro jakékoliv kriminální nebo výtržnické chování. Slova fotbal a hooligan byly spojeny zhruba před 30-ti lety kvůli mnoha výtržnostem hooligans spojených s profesionálním fotbalem. Útoky hooligans jsou obvykle mířeny proti jiným gangům hooligans, ale tyto stejné skupiny se mohou spojit do jedné skupiny vytvořit určitý druh super hooliganské koalice pro výjezdy do zahraničí, aby "podpořili" anglickou reprezentaci. Jen co se tito hooligans vrátí zpět do Anglie, je koalice nahrazena starou nenávistí.

Co může být matoucí, když se popisuje fotbalový hooliganismus je to, že incidenty mohou a často taky jsou, vyvolávány daleko od stadiónu. Nálepka hooliganismu je dána incidentům spojených s fotbalovými fanoušky, bez ohledu na místo střetu. Fotbalové výtržnictví může zahrnovat výtržnosti, vtrhnutí na trávník, napadání hráčů, bitky, vandalství, opilství a útoky v opilství, verbální a fyzické útoky, použití zbraní, házení různých předmětů, zabití.

Akce fotbalových hooligans se mohou uskutečnit před zápasem, během zápasu nebo po zápase. Úsilí policie zabránit hooliganismu na stadiónech změnilo tvář fotbalového hooliganismu. Zatímco jedna forma hooliganismu je odražena, na její místo přichází další.

Počet nájezdů na hrací plochy se zvýšil, protože se fotbaloví hooligans snaží dobýt sektor nepřátelských hooligans silou. Ve spolupráci s policií, Football Association (obdoba ČMFS) a majiteli fotbalových klubů, byly vybudovány oplocení a bariéry, které měly zabránit nájezdům. Tato preventivní opatření rovněž sloužila jinému důležitému účelu, a to k oddělení nepřátelských fotbalových hooligans od sebe navzájem.

Komplikované barikády a ploty kolem fotbalového hřiště, postavené ke kontrole fotbalových hooligans, vedly později k tragédii. Toto oplocení vedlo k tomu, že fotbaloví hooligans byli na stadiónu uzavřeni v jednom kontrolovaném sektoru. Tato izolace velkého počtu osob se stala smrtelnou pastí 15. dubna 1989, kdy chaos vyvolaný fanoušky u turniketů na Hillborough Stadium v Sheffieldu vedl k smrti 95 liverpoolských fans. Většina obětí byla ušlapána, nebo se udusila, když byli fanoušci tlačeni a mačkáni na oplocení a neměli kam uniknout. Tento a podobné incidenty vedly k odstranění všech plotů a bariér na fotbalových stadiónech po celé Británii. Riziko dalšího podobného incidentu zastínilo i hrozbu fotbalových hooligans.

V celé Británii byla přijata opatření k zamezení aktivit hooligans jak na stadiónech, tak i kolem stadiónů. Skupiny cizích fans byly eskortovány policií z vlakových nádraží a stadiónů. Možnost vypuknutí hromadných bitek a násilných střetů mezi fotbalovými hooligans, běžných na konci šedesátých a na začátku sedmdesátých let, se začala snižovat. Během první poloviny sedmdesátých let se začala objevovat nová tvář fotbalového hooliganismu, protože hooligans začali používat jako zbraně různé předměty, které házeli na nepřátelské hools a na policisty.

Britské úřady začaly brát vážně fotbalový hooliganismus od poloviny sedmdesátých let a volání po tvrdších postizích byla vyslyšena.

Přes velký počet policistů, barikády a oplocení, tvrdší postihy a segregaci fanoušků, se hooligans nedali zastrašit. Úřady přesně nevěděly, jak tento vážný problém řešit. Koncem sedmdesátých let se povaha fotbalového hooliganismu začala měnit, protože bylo stále obtížnější vyvolat nějakou bitku, a to jak v průběhu zápasu, tak i po něm. Klubová vedení na konci sedmdesátých let a začátku osmdesátých let instalovala na stadiónech uzavřené televizní okruhy a umožnila tak jednodušší identifikaci hooligans a přinutila je tak k větší opatrnosti. Hooligans začali organizovat bitky v hospodách a v ulicích mimo centra britských měst.

Řádění britských fotbalových hooligans nebylo omezeno jen na Britské ostrovy. Rostoucí násilí anglických hooligans v zahraničí je částečně výsledkem reakce na opatření zavedená na stadiónech v Anglii.

Růst incidentů spojených s hooligans během první poloviny sedmdesátých let vedl k dalšímu znepokojivému rozvoji, protože se tyto incidenty začaly objevovat i na kontinentální Evropě. Do roku 1974 byl zbytek Evropy hooliganismem relativně nepoznamenán. Bylo to něco, co se dělo v Británii. To vše se změnilo dne 12. února 1974, když hrál Leeds United PMEZ proti francouzskému Lyonu. Tento zápas se hrál v Paříži. Během zápasu skupina hooligans z Leedsu zaútočila na francouzské fanoušky, vytrhávala sedačky a jiné zařízení stadiónu a používala je jako zbraně proti francouzské policii. Za padesát minut byli hooligans zatčeni. Tento incident přenesl anglický fotbalový hooliganismus do Evropy.

Stejně jako v Británii, bezpečnost přinutila evropské země začít bojovat proti hooligans. Policie v Německu, Francii, Itálii a Španělsku užívá mnohem tvrdší opatření než v Británii. Slzný plyn, plastikové projektily, hole a vodní děla se staly obvyklým řešením nepokojů způsobených anglickými fotbalovými hooligans.

3.1 Události z bruselského stadiónu HEYSEL jak je popsal Andy NICHOLLS¹

Dne 29.5.1985 se konalo finále Poháru mistrů, utkání v kopané mezi FC Liverpool a Juventus Turín, na neutrální půdě z rozhodnutí UEFA na bruselském stadiónu HEYSEL.

Události z tragédie, která se odehrála při tomto finále, popsal přímý účastník Andy NICHOLLS ve své knize SCALLY.

Andy NICHOLLS

- je znám snad každému policistovi, který měl co činit s fotbalem či fotbalovým násilím,
- po 25 let byl jedním z nejaktivnějších „hooligan“ v Anglii, vedoucí osobnost mezi násilníky – „hooligans“ klubu FC EVERTON.

¹ NICHOLLS, A. *Sally*

Je označován jako „category C football hooligan“

- má za sebou více než 20 zatčení za konflikty spojené s fotbalovým násilím
- byl vězněn za útok na fanoušky ARSENALu
- byl vykázán z každého fotbalového hřiště v Anglii
- byl vyhoštěn z Belgie, Islandu, Švédska
- měl zákaz účasti na mistrovství světa v kopané v Japonsku 2002

Pouze vyslovení slova „HEYSEL“ i po letech stačí k tomu, aby nám připomnělo ty strašlivé scény, vysílané v přímém televizním přenosu. Momentky z té noci obletěly doslova celý svět.

Hodně bylo řečeno a napsáno o tom, co se stalo tu osudnou noc. Řada lidí byla odsouzena či trestně stíhána a mnoho z nich vypovídalo o této tragické události.

„.....šli jsme s hlavní skupinou fanoušků na náměstí a už tam se dělo mnoho podivného s falešnými vstupenkami, o které měli zájem hlavně Italové, kterých tam bylo v tu chvíli snad více než domácích Belgičanů. Toto obchodování s padělanými vstupenkami bylo také jednou z podstatných příčin, které způsobily tuto katastrofu.“

Pro fanoušky FC Liverpool byly rezervovány dva zvláštní sektory, jeden sektor pro fanoušky Juventus. Vstupenky byly pro padělatele maličkovité, protože neobsahovaly žádné ochranné znaky. Černý trh byl doslova zavalen padělkami.

„.....v tu dobu jsme se dostali dovnitř a hned jsem viděl kde bude velký problém. Vyhrazené sektory se zaplnily smíchanými skupinami fanoušků FC Liverpool a Juventus. Atmosféra byla hustá a bylo jen otázkou času, kdy se to semele.....“

Řada fanoušků se chtěla dostat ke „svým“ do jiného sektoru, začali se tlačit a opírat o křehký plot, který se zřítíl. Při incidentu přišlo o život 39 lidí. Tisk hodil vinu prakticky na všechny:

- Fanoušci FC Liverpool způsobili prvotní paniku.
- Italové přijeli bez vstupenek a proto skončili ve špatné sekci.

- Vinou prodeje padělaných vstupenek na černém trhu došlo k přeplnění kapacity všech sektorů v hledišti.
- UEFA je vina, že se finále PMEZ odehrálo na „starém“ a nevyhovujícím stadiónu.

Manažer FC Liverpool Joe FAGAN vystoupil během incidentu a prosil fanoušky, aby přestali s násilím. Po ukončení zápasu odstoupil z funkce.

„.....nemohl jsem uvěřit, když oznámili co se stalo, že se stále hraje. Řada lidí vlastně nepochopila co se vlastně stalo a že někdo přišel o život. Hráči o tom ale museli vědět. Juventus nakonec vyhrál 1:0 po „umouněné“ penaltě.....“

„.....další den byl v televizi ten hrozný pohled na stadión a trpící lidi v přímém záběru. Bylo to příšerný, mohl to být kdokoliv.....tvůj otec, dokonce tvé děti.....“

3.2 Zahraniční zkušenosti a možnosti jejich využití ČMFS

Mezinárodní zkušenosti, zvláště anglické, byly ilustrovány v předchozích textech. Z uvedeného jednoznačně vyplývá, že i přes dlouholeté zkušenosti a významnou oporu v legislativě, má anglická policie stále co dělat. Nové a nové způsoby diváckého násilí a taktika jejich uplatnění mají vždy náskok před policií a jejich metodami eliminace diváckého násilí.

Je zřejmé, že nelze převzít metodiku boje proti diváckému násilí např. od zkušených anglických policistů a Football Association. Zásadní oporu mají především v legislativě pro postup při eliminaci diváckého násilí, specializovaných policejních silách na tuto problematiku, finančních, technických a materiálových zdrojích. To vše je velmi odlišné od podmínek a možností, které ČMFS v současné době má k dispozici.

Poučen ze zahraničních zkušeností, vytvořil ČMFS pravidla pro boj s diváckým násilím v rámci možností současné české legislativy a disponibilních zdrojů. Je třeba říci, že i přes potíže (jako je např. nedostatek politické vůle ke změně – zpřísnění legislativy) vytvořil ČMFS dostatečný rámec pro eliminaci diváckého násilí. V podrobnostech je popisován v další části této práce.

4 O NÁSILÍ

V životě se můžeme setkat s různými projevy násilí. Liší se od sebe způsobem provedení, aktéry i oběťmi, příčinami vzniku, následky pro účastníky, délkou trvání, očekávaností či neočekávaností vzniku, apod. Tyto a další faktory v různé míře ovlivňují vznik, průběh i řešení konfliktních situací či násilných incidentů.

Co do způsobu páčání rozlišujeme násilí v podobě **agrese** (verbální, fyzické, vůči osobám, vůči předmětům), **manipulace** (neagresivní „ohlupování“, násilí z „podřízené“ pozice) a kombinace obou typů.

Podle délky trvání se setkáváme s násilím působícím **dlouhodobě** (latentní, pokračující), **situačním** násilím v podobě postupně gradujících konfliktních situací a násilím ve formě **incidentů**, tj. neočekávaných, náhlých, převážně násilných projevů s krátkým intenzivním průběhem.

Následky násilí můžeme pocítovat jako **újmu nehmotnou** (někdo se seznámí se senzitivními informacemi o mně, hrozí jejich zneužití, ohrožení společenského uplatnění pomluvou), **hmotnou** (na majetku, finanční), **fyzickou** (zdraví, život). ²

Divácké násilí se může projevovat veškerými kombinacemi uvedených obecných charakteristik násilí. Pro eliminaci diváckého násilí je však vhodné soustředit se na typického násilníka – návštěvníka fotbalových utkání.

Charakteristika typického násilníka – návštěvníka fotbalových utkání:

agresivní násilník *způsobující násilí převážně formou incidentů, často i formou situačního násilí v podobě postupně gradujících konfliktních situací.*

4.1 Problematika diváckého násilí

Vrcholem fotbalového chuligánství v Evropě byla 80. a počátek 90. let dvacátého století. V té době eskalovalo násilí, agrese a nepokoje při fotbalových zápasech, před nimi i po nich. Fenomén pojmenovaný britskými psychology **football hooliganism** se tehdy stal

² SPURNÝ, J. *Psychologie násilí.*

velkým problémem i daleko od fotbalových stadionů. V naší zemi se problémy stupňovaly od konce 80. let.

Různé výtržnosti, násilnosti a jiné incidenty na fotbalových a hokejových stadiónech, popřípadě incidenty, které jsou se sportovními utkáními spojené, se bohužel staly součástí našeho života. Řešením této problematiky - souhrnně nazývané divácké násilí - se zabývají prakticky všechny evropské země. Po tragických událostech v Británii a Belgii bylo v rámci Rady Evropy přijato opatření ke společnému řešení problému. Výsledkem bylo přijetí **Evropské úmluvy k diváckému násilí a nevhodnému chování při sportovních utkáních, zvláště při fotbalových zápasech** (rok 1985).

(V roce 1995 přistoupila k úmluvě i Česká republika a to na základě usnesení vlády č.27 ze dne 11. 1. 1995. V platnost vstoupila Evropská úmluva dnem 1. června 1995. Úmluva byla následně publikována ve Sbírce zákonů jako sdělení Ministerstva zahraničních věcí č.118/1996. Úmluva se tím stala součástí našeho právního řádu.)

Jednotlivé paragrafy úmluvy se týkají především opatření přijímaných policií, sportovními svazy a kluby či pořadateli sportovních utkání. Velká pozornost je věnována spolupráci všech zainteresovaných orgánů, včetně orgánů veřejné správy. Důraz je také kladen na dostatečné vybavení a konstrukční a technickou kvalitu stadiónů, jako důležité podmínce zajištění bezpečnosti diváků. Část úmluvy je věnována mezinárodním zápasům a mezinárodní policejní spolupráci.

Na dodržování a naplňování úmluvy dohlíží Stálý výbor Evropské úmluvy, který byl úmluvou rovněž zřízen. Výbor se schází jednou ročně, Českou republiku zastupuje pracovník Ministerstva vnitra.

5 ORGÁNY PODÍLEJÍCÍ SE NA ZAJIŠŤOVÁNÍ KLIDU A POŘÁDKU PŘI POŘÁDÁNÍ FOTBALOVÝCH UTKÁNÍ

Potřeba zapojení více orgánů v dané oblasti vyplývá již z „Evropské úmluvy o diváckém násilí a neslušném chování při sportovních událostech a zvláště při fotbalových zápasech“. Z této úmluvy vyplývá, že jak veřejné orgány, tak i nezávislé sportovní organizace mají různé, avšak navzájem se doplňující povinnosti při potírání násilí a neslušného chování mezi diváky. Zdůrazněna je zde odpovědnost sportovních organizací v záležitostech bezpečnosti s tím, že jejich povinností je zabezpečení „ukázněného průběhu událostí, které organizují“.

Z toho je odvozen i stav v rámci České republiky, kdy primární odpovědnost za zajištění klidu a pořádku při pořádání fotbalových utkání spočívá na jednotlivých fotbalových klubech a další orgány (Policie ČR, popř. obecní-městská policie) působí podpůrně.

5.1 Fotbalové kluby

Postavení, úkoly a povinnosti ČMFS, resp. fotbalových klubů vyplývají obecně z „Evropské úmluvy“, která uvádí příkladný výčet úkolů, které jsou povinny zainteresované orgány plnit. Tato obecná východiska jsou základem pro konkretizaci v „Soutěžním řádu fotbalu“.

Pro ČMFS a jednotlivé kluby vyplývají z „Evropské úmluvy“ především tyto úkoly a povinnosti:

- a) napomáhat těsné spolupráci a výměně příslušných informací mezi policejními silami,
- b) podporovat organizaci a dobré vedení klubových fanoušků a jmenování pořadatelů ze svých řad, kteří by pomohli řídit a informovat diváky při zápasech,
- c) podporovat, pokud to bude možné, koordinaci cestovního programu z místa odjezdu při spolupráci klubů, organizovaných příznivců a cestovních kanceláří tak, aby se zabránilo potenciálním výtržníkům v odjezdu na zápasy,
- d) tam, kde jsou i obavy ze vzniku násilí a neslušného chování mezi diváky, podniknout ze strany klubů, popř. s vlastníky stadionů a veřejnými orgány, v souladu se zákony, praktická opatření na stadionech a v okolí stadionů, která by

zabránila takovému násilí nebo neslušnému chování, nebo je zvládla, zejména tím, že:

- zabezpečí, aby řešení a fyzická konstrukce stadionů zajistily divákům bezpečnost, neumožnily vznik násilí mezi diváky a umožnily účinnou kontrolu davu, obsahovaly přiměřené bariéry nebo oplocení a umožnily působení pořadatelských sil,
- oddělí účinným způsobem skupiny soupeřových příznivců přidělením specifických prostor v hledišti,
- toto oddělení zajistí přísnou kontrolou při prodeji vstupenek a učiní zvláštních opatření těsně před zápasem,
- pokud je to právně možné, vyloučí nebo zakáže přístup na zápasy nebo stadiony známým nebo potenciálním výtržníkům nebo lidem, kteří jsou pod vlivem alkoholu nebo drog,
- vybaví stadiony účinným hlásícím systémem a dohledem, který by byl využíván společně s programem a ostatními publikačními materiály při vybízení diváků ke správnému chování,
- zakáže přinášení a prodej alkoholických nápojů, omezí a raději zakáže prodej a jakékoli roznášení alkoholických nápojů na stadiónech a zajistí, aby veškeré nealkoholické nápoje byly k dostání pouze v bezpečných nádobách,
- zabezpečí kontrolu, která by zajistila, že diváci nepřinášejí na stadióny předměty, které by pravděpodobně mohly být použity při násilných činech, např. zábavnou pyrotechniku, žerdě apod.
- zabezpečí, aby před zápasy spolupracovali styční funkcionáři s dalšími orgány (Policie ČR, popř. obecní-městská policie) při opatřeních, která jsou prováděna při kontrole davu.

Významnou součástí úmluvy je zavázání se stran ke snaze, aby diváci, kteří se dopustí násilných činů nebo trestního jednání, byli identifikováni a následně soudně stíháni v souladu s náležitými právními postupy.³

³ Metodická příručka pro členy pořadatelského sboru

5.1.1 Pořadatel utkání

Pořadatelem utkání je označen klub, který podle rozlosování řídicího orgánu soutěže musí sehrát utkání na hřišti, které v přihlášce do soutěže označil jako vlastní hřiště (s výhradou dle čl. 29 SŘ).

Povinnosti pořadatele vycházejí především z mezinárodních předpisů, jimiž jsou:

- Pravidla kopané FIFA, doplněná rozhodnutími ČMFS,
- Technická doporučení a požadavky na výstavbu a modernizaci stadionů,
- Bezpečnost na stadionu pro všechny zápasy v soutěžích UEFA.

Pro pořádající kluby v rámci soutěží ČMFS jsou dále závazné:

- Soutěžní řád fotbalu a
- Rozpis soutěží příslušného řídicího orgánu.

Pořadatelský klub je povinen při utkání v souvislosti s ním zajistit bezpečnost hráčů, rozhodčích, delegovaných orgánů, diváků, jakož i pořádek v prostoru stadionu. Zároveň je povinen dostát dalším povinnostem, která se bezprostředně vztahují k zajištění klidu a pořádku, a to zejména:

- a) vyhradit pro delegáta utkání, popř. další úřední osoby místo, z něhož budou mít dobrý rozhled na hrací plochu a celý prostor hřiště,
- b) zajistit zdravotní službu s potřebným vybavením pro první pomoc,
- c) zajistit, aby v rozhlasových relacích bylo obecnostvo vhodnou formou informováno o činnosti obou klubů, zejména ale relacemi přispět k zajištění klidu a pořádku v hledišti,
- d) zabezpečit stálou službu před kabinou rozhodčích,
- e) převzít dopravní prostředky rozhodčích a delegátů, určit jim místo k parkování a řádně je opatrovat,
- f) zajistit včasné otevření pokladen podle povahy utkání,
- g) zajistit vstup do prostorů stadionu a hlediště s řádně zakoupenou vstupenkou nebo průkazem opravňujícím ke vstupu,
- h) zajistit pořadatelský sbor v potřebném počtu a kvalitě podle kategorií utkání, či rozpisu příslušné soutěže a to tak, aby byl funkční od doby soustředování diváků až

do doby jejich odchodu ze stadionu, případně zajistit účast policie event. bezpečnostní služby za účelem jeho klidného a regulérního průběhu.

Pořadatelský sbor se řídí:

- ustanoveními Soutěžního řádu fotbalu,
- Řádem pořadatelské služby,
- spolupracuje s Policií ČR ve smyslu dohody mezi Policií ČR a ČMFS. Na nižších úrovních je doporučeno klubům uzavřít s místně příslušnými útvary policie prováděcí dohody k dohodě mezi Policií ČR a ČMFS, zpracovat a řídicímu orgánu soutěže předložit řád pořadatelské služby, popř. plnit i další povinnosti (např. vytvořit podmínky pro práci sdělovacích prostředků).

Kromě již uvedených povinností stanoví Soutěžní řád fotbalu pořadatelským klubům následující pořádkové povinnosti:

- a) neumožnit přístup do prostoru stadionu osobám podnapilým, ozbrojeným či osobám vnášejícím předměty, kterými by mohly ohrozit život nebo zdraví ostatních účastníků utkání,
- b) zabezpečit zákaz vstupu do ohraničeného prostoru hřiště všem osobám kromě:
 - rozhodčích a příslušníků družstev,
 - pořadatelů, příslušníků policie či pořádkových služeb, podavačů míčů event. dalších osob oprávněných ke vstupu na základě řádu pořadatelské služby nebo jiných předpisů (lékař, zdravotní personál apod.),
 - fotoreportérů, rozhlasových, televizních a filmových pracovníků na příslušné povolení pořadatelského klubu,
- c) umožnit vstup na hrací plochu v průběhu utkání jen hráčům a rozhodčím (další osoby mohou vstoupit na hrací plochu jen se souhlasem rozhodčího).
- d) pořadatelský klub odpovídá rovněž za to, že na hřiště nebudou vhazovány žádné předměty a že v hledišti nebude docházet k výtržnostem, rvačkám či verbálním projevům hanobícím příslušnost k rase, národu, etniku nebo k jiným projevům porušování občanského soužití.

Postavení fotbalových klubů ve vztahu k zajištění klidu a pořádku při pořádání fotbalových utkáních lze shrnout následovně:

- kluby jsou pořadatelem utkání, který je primárně odpovědný za zajištění klidu a pořádku,
- základní rámec pro plnění úkolů v této oblasti je dán Evropskou úmluvou o diváckém násilí a neslušném chování při sportovních událostech a zvláště při fotbalových zápasech,
- tyto úkoly jsou konkretizovány v Soutěžním řádu fotbalu vydaným ČMFS,
- kluby spolupracují s dalšími orgány, zejména pak s Policií ČR, která zde působí podpůrně, přičemž základem pro společnou činnost je Dohoda mezi Policí ČR a ČMFS o vzájemné spolupráci při zajišťování veřejného pořádku, ochraně bezpečnosti osob a majetku při fotbalových utkáních,
- na místní úrovni to mohou být dohody uzavírané mezi kluby a místně příslušnými útvary Policie ČR, popř. i obecní – městskou policií,
- kluby, resp. vlastníci fotbalových stadionů mohou delegovat výkon svých práv a povinností v souvislosti se zajištěním klidu a pořádku při pořádání fotbalových utkání na jiné, konkrétní fyzické osoby – pořadatelský sbor.⁴

5.2 Policie ČR

Policie ČR (dále jen „policie“) je státní ozbrojený bezpečnostní sbor, jehož zákonnou povinností je ochrana bezpečnosti osob a majetku, které mohou být rovněž při pořádání fotbalových utkání ohroženy. Na úseku ochrany veřejného pořádku pouze spolupůsobí a teprve v případě porušení pořádku činí opatření k obnovení žádoucího stavu. Jinak řečeno – policie nenahrazuje pořadatelskou službu. Svoji přítomností působí preventivně, sleduje situaci a zasahuje až ve chvíli reálného nebezpečí narušení klidu a pořádku, a když pořadatelská služba není schopna z různých důvodů zajistit klid a pořádek.

S činností policie na daném úseku souvisí i její další úkoly, a to zejména:

- odhalování trestných činů a zjišťování jejich pachatelů,
- dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu a spolupůsobení při jeho řízení,
- odhalování přestupků a jejich projednávání, pokud tak stanoví zvláštní zákon
- vedení evidencí a statistik potřebných k plnění jejich úkolů.

⁴ Metodická příručka pro členy pořadatelského sboru

Působení policie lze vymezit na prostory vně a uvnitř stadionu. Mimo stadiony je povinností policie zajišťovat ochranu veřejného pořádku i bezpečnost osob a majetku prostřednictvím svých územních útvarů (obvodní, okresní či městská ředitelství Policie ČR nebo místní-obvodní oddělení Policie ČR). Tyto útvary jsou činné při soustředování a rozchodu diváků v souvislosti s konáním fotbalových utkání v těch místech, která nejsou ve správě provozovatele stadionu.

Na stadionu a v prostorách k němu náležejících, zasahuje policie za podmínek stanovených zákonem č.283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů podřídně, přičemž je oprávněna požadovat od fotbalových klubů potřebnou pomoc a ty jsou povinny ji poskytnout.

V prostorách stadionu je odpovědnost plně na pořadateli utkání. Policisté svojí činností nenahrazují činnost pořadatelské služby. Až tehdy, jestliže pořadatelská služba sama nezvládne situaci a dojde-li k ohrožení bezpečnosti osob nebo majetku, či k narušení veřejného pořádku, provede policie potřebná opatření.

Tato opatření provádí bezprostředně, nesnese-li zákrok odkladu. Jinak vyrozumí hlavní pořadatel velitele policejního opatření o potřebě provést zákrok a zároveň mu sdělí, jaká opatření již byla přijata pořadatelskou službou fotbalového klubu nebo rozhodčím utkání (předčasně ukončí utkání, přerušení utkání, výzva k divákům k zachování klidu či opuštění stadionu).

O vlastním postupu policejních sil rozhoduje velitel policejního opatření, jehož pokyny se řídí zakročující příslušníci policie.

Velitel policejního opatření je v neustálém styku s hlavním pořadatelem. Jedná-li se o utkání se zvýšeným rizikem, může policie zajistit účast specialistů na úseku diváckého násilí.

Rizikovost utkání je dána následující kategorizací:

- utkání s předpokládanou malou nebo průměrnou návštěvou,
- utkání s předpokládanou větší účastí diváků, kde se neočekává narušení veřejného pořádku,
- utkání s předpokládanou velkou návštěvou nebo s očekávanou účastí nedisciplinovaných diváků.

Pokud policie zjistí při provádění policejního opatření pachatele přestupků nebo trestných činů, poskytne fotbalovému klubu podklady pro uplatnění majetkových aj. náhrad škod u příslušných orgánů vůči těmto osobám.

Policisté mají oproti členům pořadatelského sboru poměrně širší rozsah oprávnění, která mohou využívat při zajišťování fotbalových utkání. Jedná se především o oprávnění:

- požadovat vysvětlení
- požadovat prokázání totožnosti
- zajistit osobu včetně zajištění z důvodu ukončení pobytu nebo vyhoštění
- omezení pohybu agresivních osob
- odebrat zbraň
- zakázat vstup na určená místa
- odejmout věc
- použít donucovacích prostředků a další.⁵

5.3 Obecní (městská) policie

Dalším, významným subjektem, který se podílí na zajištění klidu a pořádku při pořádání fotbalových utkání, je obecní, resp. městská policie, úkoly plní strážníci podle zákona č.553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

Obecně lze říci, že obecní policie plní úkoly obdobné jako Policie ČR. Rozdíly jsou v tom, že úkoly jsou omezeny na zajišťování tzv. místních záležitostí veřejného pořádku a jsou tedy užší. Tomu odpovídá i užší rozsah oprávnění strážníků.

Činnost obecní policie je většinou orientována na prostory vně fotbalových stadionů, tedy místa, kde je obecní policie hlavním garantem ochrany veřejného pořádku.

Úkoly, které plní strážníci jsou aplikovatelné i na zajištění klidu a pořádku při pořádání fotbalových utkání. Strážníci tak:

- a) dohlíží na dodržování obecně závazných právních předpisů k ochraně veřejného pořádku. Jedná se nejen o trestní zákon či zákon o přestupcích, ale i obecně závazné vyhlášky obcí, které konkrétně regulují oblast ochrany klidu a pořádku,

⁵ Metodická příručka pro členy pořadatelského sboru

- b) přispívají k ochraně bezpečnosti osob a majetku (zde plní úkoly zejména Policie ČR),
- c) provádí dohled nad dodržováním pravidel občanského soužití,
- d) odhalují přestupky v rozsahu stanoveném zákonem o obecní policii, za které ukládají pokuty v blokovém řízení. Jsou to zejména přestupky proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití.

Pro větší názornost uvedme názvy jednotlivých skutkových podstat přestupků uvedených v zákoně č.200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, které mají vztah k pořádání fotbalových utkání. Jsou to:

- neuposlechnutí výzvy veřejného činitele při výkonu jeho pravomoci – § 47/1a,
 - vzbuzení veřejného pohoršení – § 47/1b,
 - znečištění veřejného prostranství, veřejně přístupného objektu nebo veřejně prospěšného zařízení – § 47/1d,
 - porušení podmínek uložených pro ochranu veřejného pořádku při konání sportovních podniků – § 47/1f,
 - porušení jiných povinností, které jsou stanoveny v § 57, jsou-li zakotveny jinými obecně závaznými právními předpisy, včetně obecně závazných vyhlášek obcí, pokud se takovým jednáním ohrozí nebo naruší veřejný pořádek,
 - úmyslné způsobení škody na cizím majetku krádeží, zničením nebo poškozením věci z takového majetku, pokud škoda nedosahuje výše nejnižší měsíční mzdy,
- e) upozorňují osoby na zjištěné nedostatky a podle situace provádějí konkrétních opatření k jejich odstranění (projednání nedostatků s pořadatelem, resp. vedením příslušného fotbalového klubu).

Rozbor povinností a oprávnění strážníků není potřebné provádět. Ve vztahu k pořádání fotbalových utkání jsou tyto v podstatě identické jako u příslušníků Policie ČR.

Zdůrazněme zde jen to, že podle zákona o obecní policii má každý (tedy i pořadatel) právo obracet se na strážníky se žádostí o pomoc, přičemž ti jsou povinni pomoc v rozsahu svých úkolů (zákona o obecní policii) poskytnout.

Na druhé straně je významné to, že osoba, která poskytne pomoc strážníkům, má nárok na náhradu škody a vztahuje se na ni rovněž trestněprávní ochrana podle § 157 trestního zákona.⁶

⁶ Metodická příručka pro členy pořadatelského sboru

6 HLAVNÍ POŘADATEL

Hlavní pořadatel je orgánem pořadatelského klubu, který je spolu s klubem odpovědný za plnění technických a pořádkových povinností.

Hlavní pořadatel je dle SŘ fotbalu povinen:

1. Před utkáním, v jeho průběhu i po jeho skončení respektovat pokyny rozhodčího a delegáta svazu k zajištění pořadatelské služby a bezpečnosti účastníků utkání, a to až do jejich odjezdů z prostoru stadiónu, event. na jejich požádání až na hranice obce.
2. Ve spolupráci s policií, popř. dalšími pořádkovými službami, učinit veškerá opatření ke zjištění totožnosti pachatelů, kteří porušili zákony a omezení uvedená v čl.21 SŘ a nahlásit je řídícímu orgánu soutěže.
3. Být viditelně označen nápisem „Hlavní pořadatel“, který musí být výrazně odlišný od označení ostatních pořadatelů. Pokud rozpis soutěže nestanoví nic jiného, je hlavní pořadatel uveden v zápisu o utkání svým jménem a příjmením a rodným číslem.

Na základě již uvedeného, lze povinnosti hlavního pořadatele z hlediska zajištění klidu a pořádku shrnout a konkretizovat do následujících bodů.

Hlavní pořadatel je zejména povinen:

- být viditelně označen nápisem „Hlavní pořadatel“,
- vyhradit pro delegáta utkání popř. další úřední osoby místo, ze kterého budou mít dobrý rozhled na hrací plochu a celý prostor hřiště,
- zajistit zdravotní službu s potřebným vybavením pro první pomoc,
- v případě potřeby přispět prostřednictvím rozhlasových relací k zajištění klidu a pořádku v hledišti,
- zabezpečit stálou službu před kabinou rozhodčích,
- zabezpečit řádné převzetí dopravních prostředků rozhodčích a delegátů, určení místa k jejich parkování a jejich řádné opatrování,
- zajistit bezpečné uložení osobních věcí hráčů, funkcionářů, rozhodčích a delegátů v šatnách a pokud o to účastníci utkání požádají zabezpečit i úschovu jejich peněz a cenností,
- umožnit televizní, filmový, videorekordérový nebo obdobný záznam utkání řídícímu orgánu soutěže a hostujícímu družstvu,

- zajistit včasné otevření a zabezpečení pokladen podle povahy utkání,
- zajistit vstupování do prostorů stadiónu a hlediště s řádně zakoupenou vstupenkou nebo s průkazem opravňujícím ke vstupu,
- zabezpečit řádný chod turniketů (pokud tak stanoví rozpis příslušné soutěže),
- zabezpečit řádný technický stav umělého osvětlení, včetně provozu náhradních zdrojů elektrické energie,
- zajistit pořadatelský sbor v potřebném počtu a kvalitě podle kategorie utkání či rozpisu příslušné soutěže,
- zabezpečit řádné a výrazné označení pořadatelů a vedení jejich přehledu a podle přidělených čísel,
- zabezpečit řádnou instruktáž členů pořadatelského sboru,
- zabezpečit funkčnost pořadatelského sboru od doby soustředování diváků až do doby jejich odchodu ze stadiónu, resp. stanovit začátek a ukončení činnosti pořadatel. sboru,
- stanovit osoby, odpovědné za zajištění klidu a pořádku v jednotlivých sektorech stadionu,
- dbát pokynů hlavního rozhodčího a delegáta svazu před zahájením, v průběhu a po ukončení utkání k zajištění pořadatelské služby a bezpečnosti účastníků utkání, a to až do jejich odjezdů z prostor stadionu, popř. na jejich požádání až na hranice obce,
- odpovídá za dodržování a kontrolu zákona č.37/1989 Sb., o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, ve znění pozdějších předpisů, zejména pak ustanovení o porušování zákazu podávání alkohol. nápojů při sportovních akcích,
- dbá na podávání nápojů v plastických nebo papírových obalech,
- při zjištění porušení zákazu o podávání alkoholických nápojů zajišťuje nápravu,
- udržuje kontakt s velitelem pořádkových sil Policie ČR popř. městské policie a odpovídá za radiové spojení s nimi,
- při narušení veřejného pořádku a páchání trestné činnosti rozhoduje o přijetí adekvátních opatření,
- při hromadném narušení veřejného pořádku, které nelze zvládnout silami pořadatelské služby, vyžaduje součinnost velitele bezpečnostních opatření pořádkových sil,
- učinit veškerá opatření ke zjištění totožnosti pachatelů, kteří porušili právní předpisy nebo omezení daná čl.21 SŘ.⁷

⁷ Metodická příručka pro členy pořadatelského sboru

7 POŘADATELSKÝ SBOR

7.1 Postavení a právní základy činnosti členů pořadatelského sboru

Základní otázky postavení a činnosti pořadatelského sboru jsou uvedeny v čl.23 SŘ, který stanoví především minimální věkovou hranici na 18 let. Dále je stanoveno, že členy pořadatelského sboru mohou být pouze osoby, které jsou poučeny o svých úkolech a povinnostech hlavním pořadatelem.

Pořadatelský sbor sestává z pracovníků tohoto funkčního zařazení:

- zástupce hlavního pořadatele
- pořadatelé, uvaděči a pokladníci
- zdravotní služba (lékař nebo zkušený zdravotník)
- hlasatel
- hlavní osvětlovač.

Počet pořadatelů stanoví pro jednotlivé soutěže řídící orgán v rozpisu soutěží nebo jej s ohledem na situaci pořadatelského klubu stanoví podle potřeby případ od případu.

Členy pořadatelského sboru jsou v některých případech pracovníci soukromých bezpečnostních služeb, popř. i řadoví občané. V obou situacích se jedná o osoby, u kterých se jedná o smluvní vztah mezi zadavatelem, tj. příslušným fotbalovým klubem a bezpečnostní agenturou či danou fyzickou osobou. Podstatou tohoto smluvního vztahu je přenesení výkonu některých práv a povinností zadavatele na bezpečnostní agenturu, resp. fyzické osoby.

Pokud jde o právní postavení členů pořadatelského sboru, je nutné uvést, že tito mají status běžného občana. Nemají tedy žádná zvláštní - mimořádná práva jimiž by disponovali v porovnání s ostatními občany. Zvláštnost jejich postavení je však dána dočasným plněním úkolů pořadatelského sboru a tedy výkonem práv a povinností jejich zadavatele – fotbalového klubu.

Právními základy činnosti členů pořadatelského sboru jsou především tyto obecně závazné právní předpisy:

- zákon č.140/1961 Sb., - trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

- zákon č.141/1961 Sb., - o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č.283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č.553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů
- občanský zákoník č.40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- zákoník práce, zákon č.65/1965 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- zákon č.200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zejména tyto právní předpisy jsou základem „Řádu pořadatelské služby“. To znamená, že zmiňovaný řád nesmí být v rozporu s dikcí těchto a dalších právních předpisů. Východiskem je zde ustanovení Listiny základních práv a svobod, která mj. stanoví, že:

- Každý může činit, co není zákonem zakázáno a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá. To znamená, že členové pořadatelského sboru jsou oprávněni jednat v mezích zákonných norem, avšak nesmějí být nuceni k výkonu takových činností, které by byly v rozporu s právem.
- Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod. To znamená, že členové pořadatelského sboru mohou být úkolováni pouze na základě platných zákonů a v jejich mezích. Došlo-li by k porušení tohoto ústavního principu, je povinností člena pořadatelského sboru odmítnout splnění vydaného pokynu a toto bezodkladně oznámit příslušnému orgánu (policie, státní zastupitelství atd.).

Členové pořadatelské služby se mohou dostat do situací, kdy budou čelit jednání osoby, které má charakter trestného činu nebo přestupku. Rozlišit, zda jednání osoby je trestným činem nebo přestupkem je pro laika dosti obtížné. Pro naše potřeby je však důležité vědět, že pořadatel (stejně tak jako každý jiný občan) má možnost v nebezpečných situacích jednat v mezích nutné obrany.

Jedná se o situace, kdy musí čelit fyzickému útoku jiné osoby. Povinností pořadatele není tento útok snášet. Může se bránit a činit i aktivní protiopatření, avšak jen v mezích nutné obrany, která je řazena k okolnostem vylučujícím protiprávnost jejich jednání. To znamená, že jestliže je jejich obrana přiměřená způsobu útoku vedenému jinou osobou, jednání pořadatele je beztrestné, i když by jinak mohlo být hodnoceno jako přestupek nebo trestný čin. Proč? Odvrácení takového útoku není pro společnost nebezpečné, ba naopak.

Trestní zákon k této otázce přímo stanoví: Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zjevně nepřiměřená způsobu útoku (§ 13 tr.z.).

Podstatou nutné obrany je tedy odvrácení útoku na zájem chráněný trestním zákonem, a to jednáním, které by jinak bylo trestným činem. Pořadatel v této situaci vlastně nahrazuje zásah veřejných orgánů.

Jaké jsou podmínky nutné obrany?

- K nutné obraně je oprávněn kdokoliv. Každý z pořadatelů je tedy oprávněn odvrátit útok, a to i tehdy, jestliže útok nesměřuje proti jemu samotnému, ale např. proti jeho kolegovi, hráči, rozhodčímu apod.,
- nutná obrana je vedena proti útoku, který ohrožuje vztahy chráněné trestním zákonem – lze ji použít při útoku na život, zdraví i majetek,
- nutná obrana směřuje proti útoku, který bezprostředně hrozí nebo trvá.

Přímo hrozící je ten útok, který má bezprostředně nastat. Pořadatel přitom nemusí čekat až do doby, kdy útok započne, resp. kdy útočník např. zasadí první ránu. Budeme-li modelovat situaci, vnikne-li neukázněný divák na hřiště za účelem inzultace rozhodčího či hráče, je pořadatel oprávněn diváka zadržet a „zneškodnit“, např. jeho stržením k zemi, nasazením hmatu či chvatu sebeobranou apod. Toto jednání by jinak bylo kvalifikováno jako protiprávní, avšak pořadatel zákrokem chrání zájmy uvedené v trestním zákoně (život, zdraví, majetek atd.) a proto je beztrestný. Proti skončenému útoku však obrana již přípustná není. Např. jestliže by se divák zklidnil, sedl si na trávník a nepokračoval v zamýšleném jednání. V tomto případě pořadatel postupuje tak, že diváka vyzve k opuštění prostor hřiště a předá ho k provedením dalších potřebných opatření (zjištění totožnosti atd.).

Nutná obrana se nemusí omezovat pouze na tzv. pasivní obranu, tj. např. odrážení ran, kopanců, ustupování apod. Obrana může být i aktivní, avšak vedená s cílem odvrácení útoku. Musí dále směřovat vždy proti útočníkovi, přičemž je-li útočníků více, je přípustná proti kterémukoliv z nich, ne pouze proti hlavnímu útočníkovi.

Přiměřenost obrany se posuzuje podle objektivních okolností, tj. podle toho, jak se čin útočníka jevil pořadateli, který útok odvracel. Je nutno vycházet i z toho, že pořadatel byl v časové tísní, psychickém tlaku apod.

Bylo-li by odvracení útoku vedeno nepřiměřeným způsobem, jednalo by se o vybočení z mezí nutné obrany a pořadatel by byl v tomto případě trestně právně odpovědný za své jednání. O vybočení z mezí nutné obrany se jedná tehdy, jestliže:

- obrana byla zjevně nepřiměřená způsobu útoku – např. divák vběhne na hrací plochu a skanduje jméno svého mužstva a pořadatel zakročí tak, že mu způsobí újmu na zdraví,
- obrana nebyla s přímo hrozícím nebo trvajícím útokem současná, bylo v ní tedy pokračováno i tehdy, jestliže útok skončil (divák inzultoval rozhodčího a poté se zklidnil – upustil od dalšího útoku), nebo byla-li předčasná.

Nepřistojnosti diváků mají ve většině případů charakter přestupků podle zákona č.200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. I zde je nutné, aby pořadatelé věděli, že při zásazích proti divákům, kteří se dopouštějí přestupků mohou zakročovat v mezích nutné obrany. Opět by se ze strany pořadatele jednalo o činnost, která by byla běžně posouzena jako přestupek. Nebude tomu však tehdy, jestliže pořadatel bude odvracet přiměřeným způsobem přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájem chráněný přestupkovým zákonem. Pořadatel se v rámci svého zákroku může tedy dopustit jednání, které by zákon posuzoval jako přestupek. Bude-li však provedeno v mezích nutné obrany, jeho jednání je beztrestné.

Dalším významným ustanovením je § 76 odst.2 zákona č.141/1961 Sb., - trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů.

Podle tohoto ustanovení jsou pořadatelé oprávněni omezit osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté. Jako důvod zde zákon přímo uvádí – je-li to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo zajištění důkazů. Povinností pořadatele je osobu předat ihned např. policejnímu orgánu k provedení dalších opatření, nebo omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.

Omezení osobní svobody může mít různé formy – fyzické zadržení osoby do příchodu resp. jejího předání policejnímu orgánu přímo na hrací ploše, její separace v kabině apod.

Dalším významným právním předpisem je zákon č.283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů.

Výchozím ustanovením je zde § 43, podle kterého má každý právo obrátit se na policistu a policejní útvary se žádostí o pomoc. Útvary i policisté jsou povinni této žádosti

vyhovět, avšak pouze v rozsahu své působnosti, tedy úkolů, které jim stanoví zákon. Při činnosti poradatelské služby se bude jednat nejčastěji o pomoc při zákrocích proti výtržníkům a jiným osobám narušujícím průběh utkání jednáním, které poradatelský sbor není schopen svými silami a prostředky zvládnout.

Zákon však upravuje i vztah policistů k poradatelům. Policisté jsou oprávněni v případě nebezpečí bezprostředního ohrožení života, zdraví nebo majetku požádat každého o pomoc. Tedy i poradatele, který byl-li požádán je povinen pomoc poskytnout. Nemusí tak však učinit, jestliže by tím vystavil vážnému ohrožení sebe nebo osoby blízké, anebo bránil-li mu v tom závažné skutečnosti. Zde by se jednalo např. o pomoc proti osobě ozbrojené střelnou zbraní kdy by byl poradatel ohrožen na životě apod.

Je nutné zdůraznit, že v případě bezdůvodného odmítnutí poskytnutí pomoci policistovi, se dopouští člen poradatelského sboru přestupku podle § 47 odst.1 písm. a) zákona o přestupcích – neuposlechnutí výzvy veřejného činitele při výkonu jeho pravomoci, za který lze uložit pokutu až do výše 1.000 Kč.

Na druhé straně, poskytne-li poradatel policistovi pomoc, vztahuje se na něho trestně právní ochrana poskytovaná veřejným činitelům a poradatel má v této situaci status veřejného činitele. Jedná se o ustanovení § 157 tr. zákona, podle kterého se ochrana podle § 155 (útok na veřejného činitele) a § 156 (vyhrožování usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody většího rozsahu) poskytuje též osobě, která vystoupila na podporu nebo ochranu veřejného činitele.

V praxi to znamená, že tato ochrana je poskytována poradateli, který poskytl pomoc policistovi na jeho vyzvání, ale i bez tohoto vyzvání pouze s jeho vědomím. Poradatel, který poskytl zakročujícímu policistovi pomoc, má zároveň nárok na náhradu škody, která by mu vznikla na životě, zdraví nebo majetku. Hrazená je i škoda, kterou by poradatel způsobil sám v souvislosti s poskytnutou pomocí.

Byl-li poradatel požádán policisty o pomoc a byl-li řádně poučen, vztahuje se na něj povinnost zachovávat mlčenlivost o všem, o čem se v souvislosti s požadovanou nebo poskytnutou pomocí dozvěděl. To však za předpokladu, že byl o povinnosti mlčenlivosti řádně poučen.

Prakticky obdobně právní postavení má poradatel při vztazích s pracovníky obecních a městských policií – strážníky, jejichž činnost je upravena zákonem č.553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

Strážníci jsou povinni, rovněž v mezích své působnosti, poskytnout pomoc, vystupují jako veřejní činitelé atd. Jediný rozdíl je v tom, že nejsou oprávněni po pořadatelích požadovat poskytnutí pomoci.

Právní postavení pořadatelů upravuje rovněž zákon č.40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Podle ustanovení § 6, jestliže hrozí bezprostředně neoprávněný zásah do práv, může ten, kdo je takto ohrožen, přiměřeným způsobem zásah odvrátit sám. Zde se jedná o tzv. svépomoc, pro kterou musí být splněny požadované podmínky tj. její přiměřenost, jednání jiné osoby ohrožující pořadatele, neoprávněnost a bezprostřední hrozba zásahu do práv pořadatele.

Významné je i ustanovení § 415, podle kterého je každý povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, majetku...Jedná se zde o jednu ze základních povinností pořadatelů, kteří jsou povinni plnit úkoly tak, aby předcházeli vzniku možných škod. Tato povinnost je dále konkretizována § 417, který stanoví povinnost toho, komu hrozí škoda, zakročit při jejím odvrácení způsobem přiměřeným okolnostem ohrožení. Jedná se o třetí variantu zákroku v mezích tzv. nutné obrany.

Významným pro pořadatele je rovněž ustanovení § 418, podle něhož kdo způsobil škodu, když odvracel přímo hrozící nebezpečí, které sám nezavinil, není za ni odpovědný, ledaže bylo možno toto nebezpečí odvrátit jinak, anebo jestliže je způsobený následek zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil.

Za škodu též neodpovídá ten, kdo ji způsobil v nutné obraně proti hrozícímu nebo trvajícím útoku. O nutnou obranu nepůjde, byla-li zřejmě nepřiměřená povaze nebezpečnosti útoku.

Dalším právním předpisem, který upravuje pracovně právní vztahy mezi fotbalovým klubem a členy pořadatelského sboru je zákoník práce, resp. zákon č.65/1965 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Výchozím je ustanovení § 135, upravující práva a povinnosti zaměstnanců, kteří:

- mají právo na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- jsou oprávněni odmítnout výkon práce, o které mají důvodně za to, že ohrožuje jejich život a zdraví,
- jsou povinni podle svých možností dbát o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví jiných osob.

V tomto směru jsou zejména povinni:

- dodržovat právní předpisy k zajištění bezpečnosti práce,
- používat při práci ochranné pracovní prostředky a ochranná zařízení,
- účastnit se školení a výcviku zajišťovaného v této oblasti zaměstnavatelem,
- nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky na pracovišti, nenastupovat pod jejich vlivem do práce,
- oznamovat nadřízeným nedostatky a závady, které by mohly ohrozit bezpečnost života nebo zdraví při práci a podle svých možností se účastnit na jejich odstraňování,
- podrobit se vyšetření, které provádí zaměstnavatel či jiný orgán, zda nejsou pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.

Zákoník práce rovněž podrobně upravuje oblast předcházení škodám, kdy je zaměstnavatel povinen:

- zajišťovat svým zaměstnancům pracovní podmínky, aby mohli řádně plnit své pracovní úkoly bez ohrožení zdraví a majetku,
- soustavně kontrolovat, zda zaměstnanci plní své pracovní úkoly tak, aby nedocházelo ke škodám,
- k ochraně majetku provádět v nezbytném rozsahu kontrolu věcí, které pracovníci vnášejí a vynášejí od zaměstnavatele, popř. prohlídky pracovníků.

Pořadatelé jsou pak povinni:

- počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví a majetku ani k bezdůvodnému obohacení se. Hrozí-li škoda, jsou povinni na to upozornit zaměstnavatele,
- zakročit, je-li to třeba neodkladně provést k odvrácení škody hrozící zaměstnavateli.

Nemusí tak učinit, jestliže jim v tom brání důležitá okolnost, nebo jestliže by tím vystavili sebe nebo ostatní zaměstnance, popř. osoby blízké, vážnému nebezpečí.

Na základě stručného přehledu právních předpisů vztahujících se k činnosti členů pořadatelského sboru, lze vymezit jejich postavení tak, že tito jsou povinni a oprávněni:

- zabezpečovat dodržování Návštěvního řádu stadiónu,

- plnit úkoly podle pokynů hlavního pořadatele a vedoucích jednotlivých úseků (sektorů) stadiónu,
- zabezpečit v rámci svého úseku klidný a nerušený průběh utkání,
- v případě narušení klidu a pořádku zjednat nápravu,
- závažné narušení veřejného pořádku, včetně jeho příznaků bezodkladně hlásit hlavnímu pořadateli nebo určené osobě,
- umožnit vstup do ohraničeného prostoru hřiště pouze osobám stanoveným v čl.21 SŘ
- zachovávat pravidla slušného a etického jednání při styku s návštěvníky stadionu a dalšími osobami, jakož i navzájem mezi sebou,
- nastupovat k výkonu pořadatelské služby včas, řádně ustrojeni a upraveni,
- před nástupem ani při výkonu pořadatelské služby nepožívat alkoholické nápoje aj. návykové látky, které snižují jejich schopnost k řádnému výkonu pořadatelské služby.

Výše uvedená obecná práva a povinnosti by se měla promítnout do Řádu výkonu pořadatelské služby, doplněného, resp. konkretizovaného z hlediska místních podmínek a potřeb výkonu pořadatelské služby.⁸

⁸ Metodická příručka pro členy pořadatelského sboru

8 FC SLOVAN LIBEREC

Není účelem této práce popisovat bohatou historii liberecké kopané, která prakticky začíná počátkem minulého století. Zde chci jenom připomenout novodobou historii klubu a jeho výsledky posledních let, neboť právě úspěchy ve vrcholové kopané přináší také rostoucí agresivitu a rychlejší šíření nežádoucích jevů v řadách diváků.

6. ledna 1992 se začala psát nová historie Slovanu, kdy na valné hromadě dostalo šanci nové mladé vedení, které přislíbilo postup do I. ligy. Netrvalo dlouho, republika a tím i Československá federální liga se rozdělila a Slovan skutečně v roce 1993 pod vedením trenéra Vlastimila Petržely do I. ligy postoupil. První ročník v lize znamenal obrovskou euforii pro celé město a konečné 9. místo, o rok později byl Slovan čtvrtý, potom sedmý a dvakrát po sobě pátý.

V následujícím ročníku skončil Slovan devátý, ale hrál finále Poháru ČMFS, ve kterém podlehl Slavii Praha až po prodloužení 0:1. V následující sezóně skončil Slovan osmý, ale zvítězil v domácím poháru, čímž poprvé v historii klubu vstoupil do evropských pohárů. O rok později skončil Slovan šestý, což stačilo na postup do Poháru UEFA, kde Liberec zažil neuvěřitelnou, spanilou jízdu, kterou zastavila až dortmundská Borussia. Na konci sezóny se FC Slovan Liberec stal prvním mimopražským Mistrem České republiky.

Během devíti ligových sezón se v Liberci objevila celá řada hráčů, kteří se dokázali vypracovat mezi absolutní českou špičku.

Umístění Slovanu v jeho ligové historii

Sezóna

1993/1994: 9 místo

1994/1995: 4 místo

1995/1996: 7 místo

1996/1997: 5 místo

1997/1998: 5 místo

1998/1999: 9 místo

1999/2000: 8 místo

2000/2001: 6 místo

2001/2002: 1 místo

2002/2003: 4.místo

obrázek 1 - letecký pohled na stadion FC Slovan Liberec

obrázek 2 - pohled na stadion z hlavní tribuny

Tabulka 1

Hrací plocha	
Rozměry hřiště:	105 x 68 m
Celková plocha	115 x 76 m
Vzdálenost za brankovými čarami:	5 m
Vzdálenost za postranními čarami:	4 m
Přístup vozů ZS, policie, hasičů k hrací ploše:	Ano
Oplocení hrací plochy:	Ano
Krytý přístup na hrací plochu:	Ano
Velkoplošné sítě za brankami:	Ano
Systém odvodnění:	Ano
Počet luxů:	1600
Výsledková tabule Nisasport:	3.0 x 2.0 m
Sportovní zázemí	
Šatna domácích:	99 m ²
Šatna hostů:	80 m ²
Šatna rozhodčích:	26 m ²
Šatna delegáta	27 m ²
Ošetřovna pro hráče a rozhodčí:	25 m ²
Antidopingová vyšetřovna:	21 m ²
Sektory pro diváky	
Kapacita stadionu:	9090
sedadla s opěradly:	9090
Počet WC pro diváky:	30
z toho muži:	15 + (35)
ženy:	15
Počet občerstvovacích stánků:	8 + 1 hostů
Bezbariérový přístup:	Ano
Celková plocha	350 m ²
Počet TV	1
Výhled na hrací plochu	Ano
Presscentrum	Ano
Počet telefonních linek:	15
Počet stabilních stanovišť pro TV:	televizní lávka + 7 stanovišť
Počet stabilních míst pro media:	100
Klubový TV kanál	Ne
Program ke každému domácímu zápasu	Ano
Počet pokladen:	11

8.1 FC SLOVAN LIBEREC a problematika diváckého násilí

FC SLOVAN LIBEREC se zabývá problematikou zajištění klidu a pořádku při pořádání fotbalových utkání nejen v rámci povinností jemu uložených Českomoravským fotbalovým svazem. Toto téma považuje vedení klubu jako implicitní součást manažerské práce. Metodika ČMFS je sice nosnou normou řízení této problematiky, ale konkrétní aplikace a zdokonalování systému zajišťování klidu a pořádku, eliminace diváckého násilí a neslušného chování je pravidelnou součástí manažerského řízení.

S postupem klubu do I. fotbalové ligy byl expertem na bezpečnost zpracován výchozí projekt zabezpečení utkání. Tento projekt je výchozím stále zdokonalovaným dokumentem, který je předmětem jednání **realizačního týmu** klubu při zajišťování a vyhodnocování každého fotbalového utkání na domácím hřišti, ligového i mezinárodního.

Práce **realizačního týmu**, který pod vedením ředitele FC SLOVAN LIBEREC zajišťuje plán opatření bezpečnosti utkání, se zpravidla zúčastňují:

- hlavní pořadatel
- expert pro bezpečnost
- zástupce Policie ČR
- zástupce Městské policie Liberec
- zástupce odboru dopravy MML
- další přizvaní experti.

Základem pro časový plán práce realizačního týmu je rozlosování ligové soutěže (podzim, jaro), který určuje konkrétní soupeře v konkrétních termínech. Od těchto termínů utkání se odvíjí časový plán práce realizačního týmu k jednotlivým utkáním. Na základě rozlosování ligové soutěže a účelové schůzky se zástupci PČR je také vyhodnocena rizikovost utkání z hlediska potřebných opatření a scénáře zajištění bezpečnosti. (Charakteristika rizikovosti je zpravidla označována jako A – vysoká míra rizika, B – střední míra rizika, C – malá míra rizikovosti mimořádných událostí.) Rizikovost jednotlivých utkání je v průběhu soutěže průběžně aktualizována s přihlédnutím k aktuálním poznatkům a informacím, které riziko ovlivňují.

8.2 Typický postup při zajišťování bezpečnosti fotbalového utkání.

První zasedání realizačního týmu se v případě rizikových utkání uskuteční zpravidla čtrnáct dnů před utkáním. (V tomto časovém předstihu také projednává zástupce vedení klubu s FAN klubem a vlajkonosi domácích připravované utkání, získává poznatky o jejich přístupu k utkání a motivuje je k bezproblémovému způsobu povzbuzování a vyjadřování přízně svému fotbalovému týmu.)

Porady se vždy zúčastní vedoucí odboru dopravy Magistrátu města Liberec. Prioritně se posuzuje potřeba mimořádných opatření v dopravním režimu nad rámec standardního dopravního režimu, který je dán trvale rozhodnutím odboru dopravy pro běžná utkání (viz příloha č.2). Jde o projednání opatření k dopravnímu režimu nejen v okolí stadiónu, ale je-li to třeba i ve městě, dle míry rizika utkání.

Bezpečnostní expert přednese souhrnný návrh všech opatření s ohledem na vyhodnocené poznatky o rizikovosti utkání a informací o potenciálních akcích fanoušků hostujícího týmu i příznivců domácích.

Druhé zasedání realizačního týmu se v případě rizikových utkání uskuteční sedm dnů před utkáním. Projednávají se a vyhodnocují úkoly a opatření z prvního zasedání. Stanoví se:

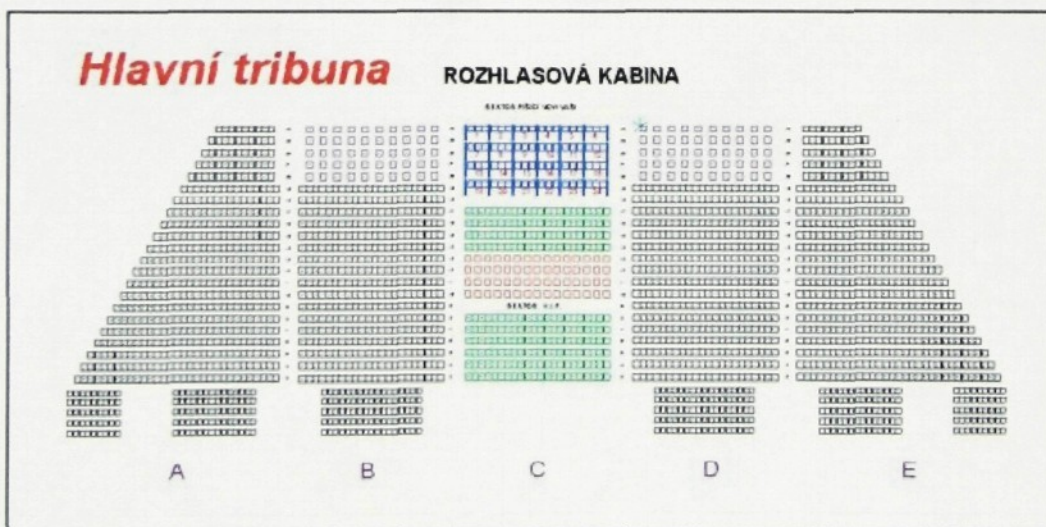
- definitivní počty pořadatelů utkání
- rozmístění pořadatelů
- umístění pořadatelů a funkce jejich stanovišť
- časový harmonogram nástupu všech složek zajišťujících utkání
- nároky na součinnost s PČR
- požadovaná opatření dopravního režimu v okolí stadiónu i ve městě
- způsob zajištění dopravních opatření (TSML a.s., Městská policie)
- způsoby komunikace mezi zainteresovanými složkami (pořadatelský sbor – hlavní pořadatel – monitorovací systém –PČR-management FC Slovan)
- alternativy postupu v případě problémů, tj. nutnosti zásahu a detaily komunikace

Tato opatření jsou důležitá nejen pro zajištění vlastní bezpečnosti utkání, tedy klidu a pořádku na stadiónu před, při a po utkání, ale zasahují také do ekonomiky klubu. Neboť všechna opatření mají vliv na nákladovost hospodaření fotbalového klubu. Je třeba zdůraznit,

že průběh utkání sleduje technický komisař, ČMFS a sankce z následků špatného zajištění pořadatelské a bezpečnostní služby jsou velkým zásahem do hospodářského výsledku klubu. Organizace obsazení diváckých míst v hledišti na stadiónu je standardní. Stadión je rozdělen na tzv. sektory, které jsou předurčeny a obsazovány standardním osvědčeným způsobem, tj.

obrázek 3 - rozdělení hlediště na sektory

obrázek 4 - číslování sektorů na hlavní tribuně

Tabulka 2

Hlavní tribuna	
Sektor A	445
Sektor B	422
Sektor C	352 (z toho 60 V.I.P.)
Sektor D	422 (z toho 100 novináři)
Sektor E	445
Zastřešená místa	2086
Nezastřešená místa	400
Východní tribuna	
Sektor A	86
Sektor B	529
Sektor C	512
Sektor D	539
Nezastřešená místa	1666
Západní tribuna	
Sektor A	260
Sektor B	135
Sektor C	490
Sektor D	512
Sektor E + F	131 + 184 = vlajkonoši hostí
Nezastřešená místa	1712
Severní tribuna - bez klínů	
Sektor A,J	107 (214)
Sektor B,I	192 (384)
Sektor C,D,E,G,H,CH	304 (1824)
Sektor F	160 V.I.P.
Zastřešená místa	2568
Vlajkonoši hostí	332
Vlajkonoši domácí	326
Nezastřešená místa	658

U utkání vyhodnocených jako neriziková, zasedá realizační tým pouze jednou a to zpravidla sedm dnů před utkáním. Náplň zasedání je stejná jako druhé zasedání u rizikových utkání.

Mezinárodní utkání mají scénář přípravy utkání realizačním týmem v základu stejný jako riziková utkání domácí soutěže. Ke standardním projednávaným otázkám přibudou záležitosti péče o soupeře (od příjezdu do odjezdu), opatření k eliminaci problémů s fanoušky soupeře (mimo hřiště, tj. ve městě ve spolupráci s PČR a městskou policií, ale i v hledišti). Tato utkání mají vždy dopad do přehodnocení standardního obsazení stadiónu a to podle množství očekávaných fanoušků soupeře.

8.3 REALIZACE

Nástup všech zúčastněných zabezpečujících bezpečnost utkání je 5 – 6 hodin před zahájením utkání vždy podle podrobného harmonogramu. Prověřuje se spojení (pořadatelský sbor, PČR). Spojení je realizováno krátkovlnnými vysílačkami.

Prověřuje se funkčnost monitorovacího zařízení (Městská policie Liberec).

8.3.1 Kamerový systém na fotbalovém stadiónu

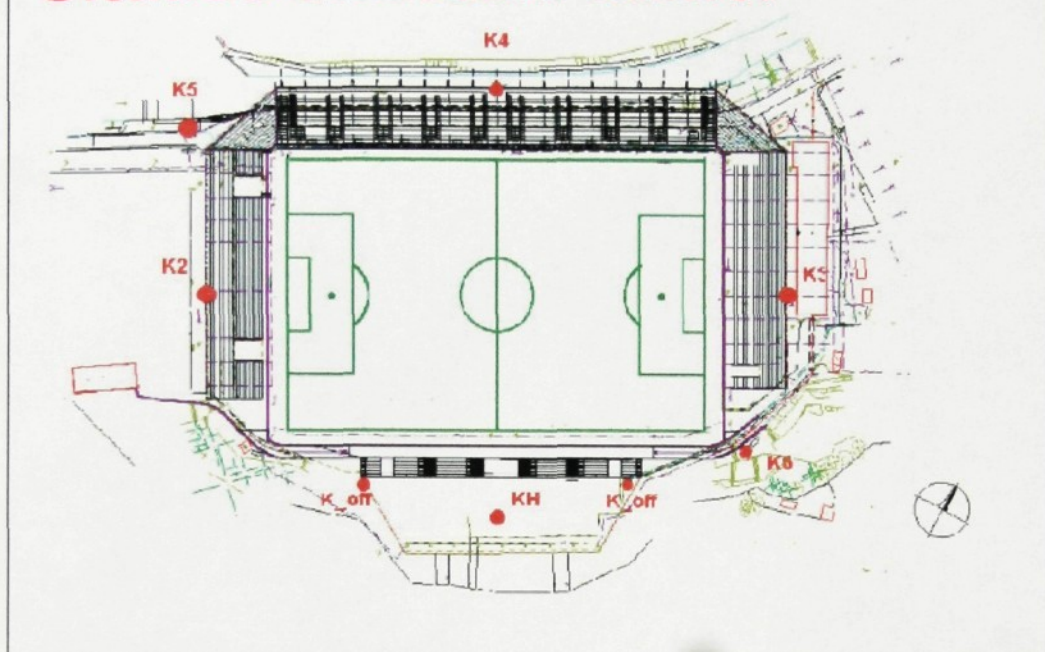
Na fotbalovém stadiónu v Liberci U Nisy je vybudován samostatný kamerový dohlížecí systém, jehož smyslem je monitorování prostorů na stadiónu a prostorů před stadiónem při zápasech. Slouží jako prostředek k prevenci trestné činnosti a ke zvýšení bezpečnosti občanů, hráčů a majetku.

Počet a umístění jednotlivých kamer je odvislé od postupného rozšiřování kamerového systému. V současné době jsou v provozu:

1. Otočná kamera – hlavní tribuna
2. Pevná kamera – západní tribuna
3. Otočná kamera – severní tribuna
4. Otočná kamera – stožár osvětlení nad sektorem domácích vlajkonošů
5. Pevná kamera – prostor příchodu do VIP – internát
6. Pevná kamera – západní tribuna vstup vlajkonošů hostů

Kamerový systém obsluhuje Městská policie Liberec. Záznamy jsou uloženy po dobu 5 měsíců.

Situace umístění kamer

obrázek 5

8.3.2 Velkoplošná obrazovka

Nově byla instalována na hřišti velkoplošná obrazovka, která slouží k průběžnému informování diváků. V současné době je připravováno využití této obrazovky k operativnímu propojení s monitoringem. Při případné konfliktní situaci v určitém sektoru by monitorované záběry aktérů byly promítány na velkoplošnou obrazovku. Tato projekce poslouží nejen pořadatelům a pořádkové službě, ale i divákům a hlavně aktérům konfliktu. Neboť se předpokládá, že toto veřejné „vystoupení z anonymity“ bude mít velký preventivní vliv.

Ve většině případů jsou násilné akce a konflikty uskutečněny násilníky s vědomím anonymity a tím i velkého pocitu beztrestnosti. Chování se většinou ihned změní při poznání, že byl dotyčný identifikován.

Vědomí této možnosti veřejné identifikace bude mít určitě vysoce preventivní účinek.

obrázek 6 - velkoplošná obrazovka

V průběhu utkání je hlavním řídicím centrem prosklená kabina na tribuně pod VIP, kde je umístěno monitorovací zařízení a řídicí složky bezpečnostního systému, které mají odsud dokonalý přehled o situaci a dle potřeby operativně mohou v reálném čase využít výhod monitorovacího systému k lepší identifikaci situace i případných aktérů mimořádných událostí.

Hlavní pořadatel průběžně informuje velitele bezpečnostního opatření Policie ČR o vývoji bezpečnostní situace na stadiónu a o opatřeních, která byla přijata nebo která hlavní pořadatel připravuje. Pokud pořadatelská služba sama nezvládne situaci na stadiónu a dojde k narušení veřejného pořádku a bezpečnosti, vyrozumí o tom hlavní pořadatel velitele bezpečnostního opatření, kterého požádá o provedení zákroku. Velitel bezpečnostního opatření bezodkladně rozhodne na základě požadavku hlavního pořadatele o dalším postupu.

Součinnost zúčastněných složek při potřebách zásahů je velmi dobrá, zejména proto, že je dlouhodobě budována a vylepšována na profesionální úrovni lidmi, zaujatými pro řešení závažného bezpečnostního problému a hlavně je postavena na dobrých neformálních osobních vztazích. To předurčuje dobré výsledky a zejména účinné zhodnocení nápadů a nových

podnětů ke zlepšení systému bezpečnosti všemi zúčastněnými. Z osobních rozhovorů se všemi řídicími pracovníky vyplynula řada kritických postřehů k současnému stavu, vyplývajících z osobních zkušeností v dlouhém časovém horizontu, ale zároveň i řada podnětů k vylepšení dosavadní organizace.

8.4 Vyhodnocení průběhu zajištění bezpečnosti utkání.

Po skončení utkání technický delegát písemně vyhodnotí průběh utkání. V případě mimořádných událostí zasedá také realizační tým. Je-li průběh utkání bezproblémový, vyhodnocení proběhne v rámci zasedání realizačního týmu před následujícím utkáním.

8.5 Práce s fanoušky klubu

Vedení klubu se dlouhodobě snaží preventivně podchytit zájem fanoušků klubu, aby využilo jejich zájmu o výsledky jejich oblíbeného klubu a hráčů:

- k působení na jejich chování před, během a po utkání
- k působení fanoušků na ostatní diváky
- k informovanosti co fandové chystají na utkání a možnosti ovlivnění jejich projevů
- k podchycení vůdčích osobností fanoušků

K tomu vedení klubu organizuje FAN klub FC Slovan Liberec. Činnost tohoto zájmového klubu není dosud na potřebné úrovni, protože není zcela přirozený zájem fanoušků se tímto způsobem organizovat (zejména žádoucích typů fanoušků, kteří jsou potenciálně kritickou skupinou z hlediska možných pořádkových a bezpečnostních konfliktů).

8.6 Ekonomické aspekty zajištění bezpečnosti a pořádku

Ilustrace nákladnosti zajištění bezpečnosti a pořádku fotbalového utkání je velmi obtížná, neboť věrohodné informace o hospodaření klubu jsou považovány za důvěrné.

Přesto si dovoluji subjektivní odhad, i když může být zatížen velkou odchylkou. Protože jsem přesvědčen, že náklady zajištění bezpečnosti a pořádku jsou významnou a nezanedbatelnou částí rozpočtu FC SLOVAN LIBEREC.

Odhad vychází z dílčích informací, náznaků, dojmů a tvrzení pracovníků FC SLOVAN LIBEREC a členů realizačního týmu zajišťujících bezpečnost a pořádek, se kterými jsem přišel během práce do kontaktu.

Domnívám se, že při průměrném ročním rozpočtu FC SLOVAN LIBEREC ve výši 100 až 120 milionů tvoří finanční náklady na zajištění bezpečnosti a pořádku cca 3-5% rozpočtu. Do tohoto odhadu nezahrnuji případné sankce za mimořádné události.

9 NÁVRH OPATŘENÍ KE ZVÝŠENÍ ÚROVNĚ ŘEŠENÍ DIVÁCKÉHO NÁSILÍ

Z uvedených poznatků o systému zabezpečení pořádku a bezpečnosti fotbalových utkání FC SLOVAN LIBEREC a řešení diváckého násilí vyplývá, že systém v současném stavu je zásluhou vysoké a stálé pozornosti vedení klubu, zúčastněných specialistů na tuto problematiku a jejich profesionálního zájmu na velmi dobré úrovni.

Další rozvoj a zdokonalování systému je možné (a žádoucí) v několika směrech, které uvádím bez hodnocení jejich váhy, protože všechny náměty převážně směřují především do té nejvýhodnější a nejlevnější stránky boje proti diváckému násilí a tou je **prevence**.

Organizace:

systém rozdělení prostoru pro diváky na stadiónu na účelové sektory se osvědčil a dovoluje preventivní oddělení rizikových skupin v jim přidělených sektorech. Tato výhoda je ovšem často narušena tím, že v rámci stadiónu se rizikové skupiny mohou pohybovat volně a vzájemně se mohou infiltrovat včetně infiltrace mezi bezrizikové skupiny. Tento problém lze odstranit tak, že do účelových sektorů by byly vytvořeny samostatné vstupy z vnějšku (tedy samostatné vstupy do konkrétních účelově vymezených sektorů). Tímto by se odstranil uvedený problém a preventivně oddělil problémové skupiny diváků od možnosti infiltrace mezi ostatní diváky. To dovolí účinněji a rychleji zasáhnout v konfliktních situacích.

Propojení velkoplošné obrazovky s monitorovacím zařízením:

tento záměr byl už naznačen. Jeho realizace dovolí zejména preventivní působení na potenciální násilníky. Jestli se tato skupina diváků přesvědčí pravidelnou a záměrnou reží, že není na stadiónu místo, kde by skryla svou totožnost, jsem přesvědčen, že většina potenciálních násilníků ustoupí od řady akcí narušujících pořádek a bezpečnost při utkání. Jistě to neplatí absolutně, ale jsem přesvědčen o vysoké účinnosti eliminace případných incidentů.

FAN klub a práce s fanoušky a příznivci FC Slovan Liberec:

založení FAN klubu a práce s fanoušky jeho prostřednictvím už sice byla v práci zmíněna a považuji to za velmi dobrý počín v prevenci a výchově diváka potřebným směrem. Zdá se však, že tato práce stagnuje nebo se vyčerpal potenciál nápadů jak udržet a rozvíjet fandovství potřebným směrem. Vidím jako žádoucí zpestřit práci s fanoušky a připravit jim určité výhody, které jim vě. péče o ně budou stát za to, aby přitáhli k fandovství a zaujetí pro klub další zájemce zejména z řad mladých lidí, kterým bude „bušit srdce za můj klub“ a zároveň se stanou samoregulátory udržení kázně, pořádku a bezpečnosti tak, že se stanou v rukou vedení klubu vlastně širokým neplaceným aktivem pořadatelů. Práce v tomto směru se určitě bohatě vrátí. Jen namátkou pár námětů: pravidelná organizace (a hlavně osobní účast organizátorů) na zájezdech při utkání na hřišti soupeřů, materiální pomoc při výrobě vhodných transparentů a jiných vhodných povzbuzovacích prostředků svého mužstva, aktivní účast organizátora v sektoru s fanoušky, pravidelné besedy s hvězdami klubu, trenéry i vedením klubu, „zvláštní permanentky“ pro členy FAN klubu aj.

Lepší využití bulletinu FC Slovan Liberec v preventivní práci:

bulletin fotbalového klubu je výborná věc, s vysokou grafickou, ale i obsahovou úrovní. Velké rezervy s dopadem do prevence a výchovy diváka jsou zejména ve směru k FAN klubu (v souvislosti s výše uvedeným) a k příznivcům vůbec. Proč mají tak velký ohlas např. divácké soutěže v televizi. Divák se chce vidět a zejména v tom dobrém světle. O mimořádných událostech obecně se zpravidla píše vždy, o divákovi v tom dobrém, byť s trochou nadsázky velmi málo. A to je široké pole nejen pro redakční radu, ale zapojení fandů a příznivců tak, aby se v bulletinu pravidelně našli, aby se zároveň stali vlastně propagátory a distributory „svého časopisu“. Své zde sehraje nejen text, ale i obraz. Vždyť kontakt se svými hvězdami na fotografii v bulletinu sehraje v motivaci velkou roli. (Umožňme našim věrným fanouškům stát se občas „hvězdou či VIP klubu“ zveřejněním jeho tváře, třeba i s obdivovanými fotbalovými hvězdami jeho klubu).

Zvýšené úsilí prosazovat ve spolupráci s PČR změny v legislativě, které pomohou v práci s eliminací diváckého násilí:

z analýzy informací získaných od zkušených aktérů a řídících pracovníků zabezpečení klidu a pořádku při zápasech v kopané vyplývá, že současná legislativa, zvláště zákonné normy klasifikující projevy diváckého násilí je nedostatečná a v tomto smyslu i zanedbatelně preventivně působící.

Inovace technického vybavení pořadatelské služby:

také o vybavení, zejména komunikačními prostředky už bylo pojednáno. Krátkovlnné vysílačky plní sice základní potřeby komunikace, ale jejich potřebná obnova by měla být směřována k nasazení modernějších prostředků odpovídajících současnému vývoji tohoto druhu techniky s vyššími užitnými vlastnostmi této investice. Předpokládám, že z řady současných možností by mohlo jít např. o nasazení inteligentních mobilních telefonů s možností přenosu obrazu na principu MMS, zapojených v lokální síti (dle smlouvy s příslušným operátorem) z důvodu optimalizace provozních nákladů. To by umožnilo nejen stále fonické spojení pracovníků zajišťujících pořádek a bezpečnost, ale především operativní obrazové spojení z místa potenciálního či skutečného konfliktu dle potřeby vč. pořízení záznamu bez nutnosti komunikace s monitorovacím systémem a následně nastavování kamer na potřebné místo. Tím je možno také ušetřit čas k rychlejšímu rozhodnutí řídících pracovníků. Když promítneme propojení této sítě s možnostmi přenosu takto získaného obrazu i na velkoplošný monitor s příslušnými komentáři, je preventivní působení na do té doby anonymního výtržníka evidentní. Samozřejmě, že jako každé opatření není toto absolutní. Ale jsem přesvědčen o vysoké účinnosti uklidňujícího vlivu tohoto opatření na potencionální násilníky.

Není to samozřejmě jediná možnost využití soudobé úrovně komunikační techniky při případné inovaci a investici do interaktivní techniky. Je to především ideový námět, který je hodný pozornosti při případném výběrovém řízení.

10 ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zabývá závažným společensko bezpečnostním problémem návštěvníků vrcholných sportovních utkání fotbalové ligy a mezinárodních utkání na příkladu konkrétního prostředí prvoligového fotbalového klubu FC Slovan Liberec.

V úvodní části práce jsem popsal výchozí stav závažného problému diváckého násilí v Evropě i u nás, v České republice. Je zřejmé, že jde o velmi závažný společenský problém vyžadující neustálou pozornost řady pracovníků v celé struktuře řízení sportovních svazů a jejich zejména úspěšných vrcholových klubů.

V hlavní části práce prezentuji poznatky řešení této problematiky v FC Slovan Liberec. Podle mého názoru vysoká úroveň současného řešení tak náročného úkolu jako je zabezpečení pořádku a bezpečnosti fotbalového utkání je dána především osobním zaujetím a nasazením pracovníků řídicího štábu podložené vysokou profesionalitou. V osobních rozhovorech s většinou hlavních spolutvůrců systému jsem poznal jejich filozofii přístupu k problematice, která samozřejmě není a nemůže být uzavřená, dokud divácké násilí existuje, naopak se neustále vyvíjí s rostoucí nápaditostí a možnostmi konfliktní skupiny účastníků fotbalových utkání.

V závěrečné části jsem navrhl určitá opatření, která vyplývají z mé analýzy poznatků získaných při této práci. Po případné odborné diskusi by mohly být tyto náměty příspěvkem do dalšího rozvoje systému zajištění pořádku a bezpečnosti a eliminaci diváckého násilí.

Seznam použitých zkratek:

aj.	a jiné
apod.	a podobně
č.	číslo
čl.	článek
ČMFS	Českomoravský fotbalový svaz
event.	eventuálně
FAN klub	klub příznivců FC SLOVAN LIBEREC
FC	fotbalový klub
FIFA	Fédération Internationale de Football Association
mj.	mimo jiné
např.	například
odst.	odstavec
PČR	Policie ČR
písm.	písmeno
PMEZ	Pohár mistrů evropských zemí
popř.	popřípadě
resp.	respektive
Sb.	sbírky zákonů
SŘ	Soutěžní řád
tj.	to je
tr.z.	trestního zákona
tzv.	tak zvaný
UEFA	United European Football Association

Použitá literatura:

1. Bulletin FC SLOVAN LIBEREC ročník 2002/2003, 2003/2004
2. LAUER, R.H. *Social problems*. Boston : McGraw-Hill Companies, Inc., 1998. ISBN 0-697-24455-5
3. LE BON, G. *Psychologie davu*. Praha : KRA, 1994. ISBN 80-901527-8-3
4. *Metodická příručka pro členy pořadatelského sboru*. Praha : Olympia, 2003
5. MŠMT ČR. *Národní program rozvoje sportu pro všechny v ČR*. Praha : MŠMT, 2000
6. NICHOLLS, A. *Scally*. Lancs : Milo books, 2002. ISBN 1 903854 11 3
7. SPURNÝ, J. *Psychologie násilí*. Praha : Eurounion, 1996. ISBN 80-85858-30-4
8. STUHLÍKOVÁ, I. *Základy psychologie emocí*. Praha : Portál, 2002. ISBN 80-7178-553-9
9. WARD, C. *Who wants it ?*. Edinburgh : Mainstream publishing company, 2000. ISBN 1 84018 325 X
10. Internetové stránky <http://www.fcslovanliberec.cz>

Příloha č.1

Dohoda mezi Policejním prezidentem ČR a ČMFS

Příloha k RPP č. /2003

DOHODA

mezi

Policií České republiky Policejním prezidentem ČR se sídlem v Praze 7, Strojnická 27, zastoupenou policejním prezidentem, panem genpor. JUDr. Jiřím KOLÁŘEM

a

Českomoravským fotbalovým svazem se sídlem v Praze 6, ul. Diskařská č. 100, zastoupeným předsedou, panem JUDr. Janem ŮBSTEM

o vzájemné spolupráci při zajišťování veřejného pořádku, ochraně bezpečnosti osob a majetku při fotbalových utkáních.

Policie České republiky Policejní prezident ČR a Českomoravský fotbalový svaz (dále jen „ČMFS“), se dohodly na vzájemné spolupráci při zajišťování veřejného pořádku, ochraně bezpečnosti osob a majetku při fotbalových utkáních, jejíž forma je zakotvena v této dohodě.

Čl. I

1. ČMFS a jeho právnické osoby (dále jen „kluby, oddíly“) jsou odpovědné za ochranu a zajištění veřejného pořádku při fotbalových utkáních.
2. ČMFS a jeho kluby a oddíly zabezpečí před zahájením sezóny (podzim - jaro) svolání schůzky s územně odpovědným ředitelem PČR a zástupcem obce, města k projednání úkolů nastávající sezóny (přehled rizikových zápasů, technická vybavenost stadionů a další opatření) důležitých k zajištění veřejného pořádku uvnitř i vně stadionu.
3. ČMFS ukládá klubům a oddílům v soutěžním řádu, rozpisech soutěží a dalších předpisech povinnosti pořadatele utkání a to zejména:
 - a) zajistit pořadatelský sbor v potřebné kvalitě (dobrý fyzický, psychický stav s řádným poučením o povinnostech, úkolech, dorozumívání, komunikace) a v maximálním počtu dle rizikovosti utkání a to tak, aby byl funkční (rozmístění, stanoviště, nesledovat utkání, ale chování diváků), od doby soustředování diváků až do doby jejich odchodu ze sportovního areálu po ukončení utkání,
 - b) výrazně označit členy pořadatelského sboru (barevně odlišené vesty s názvem „POŘADATEL č...“) a jmenovat hlavního pořadatele,
 - c) provádět při vstupu na stadion u vstupujících osob preventivně-kontrolní opatření k tomu, aby do prostoru sportovního stadionu nebyl umožněn přístup

Příloha č.1

Dohoda mezi Policejním prezidentem ČR a ČMFS

Příloha k RPP č. /2003

Strana 2

osobám podnaplým a osobám ozbrojeným, odebrat vnášené předměty, kterými by mohl být ohrožen život nebo zdraví ostatních diváků a účastníků utkání. V odůvodněných případech požádat Policii ČR o provedení prohlídky stadionu před zahájením utkání,

- d) zajistit, aby se na stadionech před, v průběhu a po skončení utkání nepodávaly a nepožívaly žádné alkoholické nápoje a jiné návykové toxické látky (ani od sponzorských aktivit), a to ani pořadatelskou službou,
 - e) vypracování vlastních organizačních řádů pořadatelské služby dle vzorového řádu vydaného ČMFS (jednotná ústroj, standarty, povinnosti a práv, etika chování a vystupování), a stanovit zásady její činnosti pro jednotlivá utkání podle následující rizikovosti:
 - utkání s předpokládanou větší účastí diváků, kde se nepředpokládá porušení veřejného pořádku a bezpečnosti,
 - utkání s předpokládanou velkou návštěvou nebo s očekávanou částí nedisciplinovaných diváků,
 - f) po technické stránce zajistit kvalitní vnitřní uspořádání stadionů z důvodů zajištění bezpečnosti osob s cílem prevence diváckého násilí,
 - g) informovat o pořádání utkání regionálně příslušný orgán samosprávy a interesovat ho ke spolupůsobení při ochraně veřejného pořádku, zejména v místech mimo stadion (příchody, odchody).
4. ČMFS a jeho kluby a oddíly zabezpečí účast zástupce Policie České republiky na licenčním řízení pro oblast pořadatelské služby.
5. ČMFS zajistí, aby kluby a oddíly předaly místně příslušnému útvaru Policie ČR přehled o utkáních klubů (termínovou listinu) na příslušnou polovinu soutěžního ročníku s vyznačením kategorie utkání, kde lze předpokládat narušení veřejného pořádku, které budou klubem potvrzeny nebo sděleny příslušným útvarům Policie ČR nejpozději 14 dnů před konáním utkání, a to písemnou formou. ČMFS uloží povinnost jeho složkám, aby hlavní pořadatel informoval velitele bezpečnostního opatření Policie ČR o předpokládaném počtu fanoušků hostujícího klubu, době a místě jejich příjezdu (prostředky hromadné přepravy autobusem, vlakem nebo individuální přepravy). V případě změny plánovaného termínu utkání neodkladně změnu ihned hlásit místně příslušnému útvaru Policie České republiky.
6. ČMFS v případě doručení písemných požadavků Policie ČR, získaných z poznatků jednotlivých nebo hromadných služebních zákroků, zajistí jejich plnění pořadatelskou službou.
7. ČMFS umožní příslušnému útvaru Policie ČR provedení dokumentace, například videozáznamem o situaci v prostorách sportovního stadionu v případě služebního zákroku Policie ČR a zadokumentování protiprávní činnosti diváků či jiných osob (při závažném narušení veřejného pořádku a bezpečnosti). ČMFS uloží povinnost jeho právnickým osobám, tj. fotbalovým klubům a oddílům

Příloha č.1

Dohoda mezi Policejním prezidentem ČR a ČMFS

Příloha k RPP č. /2003

Strana 3

zajišťovat při závažném narušení veřejného pořádku a bezpečnosti, obrazovou dokumentaci, alespoň ze sektorů, kde budou nejradikálnější skupiny diváků, a kterou na vyžádání předají Policii ČR.

8. ČMFS uloží jeho právníkům osobám zajistit pro velitele policejního opatření odpovídající zázemí (místnost nebo stanoviště), včetně mobilního spojení s hlavním pořadatelem, a vytvářet podmínky pro činnost Policie České republiky (parkoviště, sociální zázemí a pod.).
9. ČMFS uloží hlavnímu pořadateli povinnost po skončení utkání svolat schůzku s velitelem bezpečnostního opatření nebo jiným funkcionářem případně příslušníkem Policie České republiky a delegátem ČMFS. Jejím obsahem bude vyhodnocení příprav, průběhu a ukončení samotného opatření zúčastněných subjektů, včetně informovanosti o zjištěných porušeních zásad vzájemné spolupráce.
10. Hlavní pořadatel je povinen zajistit, aby pořadatelská služba předala Policii ČR všechny osoby, které se dopustily protiprávního jednání k dalšímu opatření.

Čl. II

1. Policie ČR zajišťuje prostřednictvím svých územních útvarů ochranu veřejného pořádku a bezpečnosti v souvislosti s konáním fotbalových utkání na příjezdových a příchodových trasách, při soustředování, rozchodu a odchodových trasách diváků v místech, která nejsou ve správě provozovatele stadionu nebo jiných místech.
2. Příslušníci Policie ČR se řídí pokyny a rozkazy svého velitele a nenahrazují při své činnosti pořadatelskou službu.
3. O plnění úkolů rozhoduje ředitel místně příslušného útvaru Policie ČR na základě písemného požadavku fotbalového klubu po dohodě s jeho funkcionáři; ve svém rozhodnutí příslušný ředitel Policie ČR současně určí velitele bezpečnostního opatření a jeho zástupce, kteří budou ve styku s hlavním pořadatelem.
4. V prostoru stadionu a v prostorech k němu náležejících provádí Policie ČR dohled při vstupu na stadion a zasahuje za podmínek stanovených zákonem č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Při plnění svých úkolů je Policie ČR oprávněna požadovat pomoc od fotbalových klubů a oddílů, které jsou povinny ji poskytnout. Na vyžádání provede Policie ČR prohlídku stadionu před utkáním, po ukončení prohlídky předá prostor hlavnímu pořadateli. Prohlídku může Policie ČR vykonat i v průběhu utkání, je-li důvodné podezření, že je na stadionu uložen nástražný výbušný systém.
5. Hlavní pořadatel průběžně informuje velitele bezpečnostního opatření o vývoji bezpečnostní situace na stadionu a o opatřeních, která byla přijata nebo která hlavní pořadatel připravuje. Pokud pořadatelská služba sama nezvládne situaci na stadionu a dojde k narušení veřejného pořádku a bezpečnosti, vyrozumí o tom hlavní pořadatel velitele bezpečnostního opatření, kterého požádá o provedení

Příloha č.1

Dohoda mezi Policejním prezidentem ČR a ČMFS

Příloha k RPP č. /2003

Strana 4

služebního zákroku, ve smyslu zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů a zároveň mu sdělí, jaká opatření již byla přijata pořadatelem službou fotbalového klubu nebo rozhodčím utkání ve smyslu pravidla v odst. 25 a 26 „Pravidel fotbalu“ (ukončení utkání, přerušení utkání, výzva divákům k zachování klidu či opuštění stadionu). Velitel bezpečnostního opatření bezodkladně rozhodne na základě požadavku hlavního pořadatele o dalším postupu. Žádost o provedení zákroku stvrdí hlavní pořadatel Policii ČR podpisem na zpracované vyhodnocení bezpečnostního opatření.

6. Policie ČR zajistí při utkání I. Gambrinus ligy a ve výjimečných případech i II. ligy účast policisty – pozorovatele.
7. Pokud Policie ČR při bezpečnostním opatření zjistí pachatele přestupků či trestných činů, poskytne fotbalovému svazu, fotbalovým klubům nebo oddílům podklady pro uplatnění majetkových a jiných náhrad škod u příslušných orgánů vůči těmto osobám.

Čl. III

O počtech použití sil a prostředků Policie ČR při zajišťování veřejného pořádku a bezpečnosti rozhoduje Policie ČR.

Při pořádání mezistátních fotbalových utkání či utkání mimořádného významu, kdy budou organizována opatření ve větším rozsahu, Policie ČR může v rámci spolupráce na požádání využít pro plnění úkolů i jiné subjekty, (jako například strážníky obecní –městské policie, které lze po vzájemné dohodě využívat ve všech případech sportovních utkání, hasičský záchranný sbor, vojáky povolované k plnění úkolů Policie ČR, účast příslušníků policie zemí hostujících diváků apod.), tato opatření se uskutečňují po vzájemné dohodě mezi představiteli fotbalového svazu, klubu či oddílu a Policií ČR.

Čl. IV

Tato dohoda umožňuje oběma smluvním stranám, aby místně příslušné útvary Policie ČR a jednotlivé fotbalové kluby a oddíly navázaly užší spolupráci k naplnění ustanovení této dohody.

Čl. V

Případné změny a doplňky této dohody musí mít písemnou formu a musí být podepsány oběma smluvními stranami, jinak jsou neplatné.

Čl. VI

Tato smlouva je vyhotovena ve čtyřech stejnopisech, z nichž každá smluvní strana obdrží po dvou výtiscích.

Příloha č.1

Dohoda mezi Policejním prezidentem ČR a ČMFS

Příloha k RPP č. /2003

Strana 5

Čl. VII

Tato dohoda se uzavírá na dobu určitou do skončení soutěžního ročníku 2003/2004. Po ukončení platnosti dohody, bude její plnění oběma stranami vyhodnoceno a na základě zjištěných poznatků rozhodnou zainteresované strany o uzavření nové dohody pro další ligový ročník, případně platnost dohody prodlouží písemným dodatkem odsouhlaseným oběma stranami.

Čl. VIII

Touto dohodou se ruší dohoda uzavřená mezi oběma smluvními stranami dne 19. května 1995, ve znění pozdějších změn a doplňků.

Čl. IX

Tato dohoda nabývá účinnosti dnem podpisu oběma smluvními stranami a pozbývá platnosti ukončením ligového ročníku 2003/2004.

V Praze dne 17. července 2003

V Praze dne 17. července 2003

genpor. JUDr. Jiří Kolář v. r.

JUDr. Jan OBŠT v. r.

Příloha č.2

Rozhodnutí Magistrátu města Liberec – odboru dopravy

MAGISTRÁT MĚSTA LIBEREC

Odbor dopravy

Náměstí Dr. E. Beneše 1, 460 59 Liberec 1

Rozhodnutí nabylo právní moci dne: 30. 6. 2003

a je vykonatelné

FC Slovan Liberec a.s.

IČO 61326461

Na Hradbách 1300

Liberec 1

46001

Č.j. OD/7017/5528/03-Ry/280.8
Vyřizuje: Ing. Rychetský

V Liberci dne 30. 6. 2003
☎ 485 243 831

ROZHODNUTÍ

Výrok:

Magistrát města Liberec, odbor dopravy, podle ustanovení § 40 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších právních předpisů, příslušný silniční správní úřad na úseku silnic a místních komunikací,

povoluje FC SLOVAN LIBEREC a.s., IČO (R.Č.) IČO 61326461, se sídlem Liberec 1, Na Hradbách 1300, podle § 24 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších právních předpisů, a podle § 39 vyhlášky č. 104/1997 Sb., kterou se provádí silniční zákon, uzavírku provozu v ulicích:

- Česká tvrž, Pavlovická (mezi ulicemi Zeyerova a Zhořelecká), Na Hradbách, Zeyerova (mezi ulicemi Krajinská a Slunečná),
- místní komunikaci 4. třídy na p.p.č. 5395/5 v k.ú. Liberec - mezi rohem oplocení areálu FC Slovan u vedlejší brány a komunikaci pro pěší na p.p.č. 578/2 v k.ú. Nové Pavlovice - spojnice na ulici Česká tvrž (dále jen cyklostezka),
- Slunečná, Venušina, Opatovská a Luční (vynucená uzavírka provozu – slepá oblast).

Uzavírka provozu se povoluje ve dnech konání fotbalových utkání Gambrinus ligy, Poháru ČMFS a mezinárodních zápasů z důvodu zajištění bezpečnosti návštěvníků na dobu trvání ligového ročníku 2002/2003.

Osoba odpovědná za plnění podmínek rozhodnutí: Ing. Petr Šír tel. 485 100 169

Uzavírka provozu se povoluje za předpokladu dodržení následujících podmínek:

1. Dopravní značení bude osazeno dle stanovení přechodné úpravy provozu na pozemních komunikacích, které je nedílnou součástí rozhodnutí a je vydáno po předchozím vyjádření a souhlasu Policie ČR OŘ-DI v Liberci ze dne 30.6.2003 pod č.j.: ORLI - 17-226/DI-03. Pro uzavření části Pavlovické ulice bude použito již osazeného sklopného dopravního značení.
2. Informační tabule o uzavření cyklostezky bude po dobu jejího uzavření umístěna na křižovatce s ulicí Londýnská a z druhého směru u mostu přes Nisu (na rohu tréninkové travnaté plochy).
3. Bude zajištěna bezpečnost silničního i pěšího provozu. Bude umožněn bezpečný přístup a příjezd k objektům v dotčené oblasti.

Příloha č.2

Rozhodnutí Magistrátu města Liberec – odboru dopravy

- 2 -

k č.j. OD/7017/5528/03-Ry/280.8 ze dne 30.6.2003

4. Objíždá trasa pro cyklostezku je vedena Norskou ulicí. Pro ostatní uzavírky provozu se objíždá trasa nestanovuje (slepé oblasti).
5. Uzavírky provozu (vyjma cyklostezky) se povolují na dobu 4 hodiny před utkáním a 1 hodinu po utkání. V případě cyklostezky od doby otevření brány stadiónu pro návštěvníky na dobu nezbytně nutnou, nejdéle však do ukončení zápasu.
6. Do uzavřených úseků (vyjma cyklostezky) je nutné umožnit vjezd vozidlům zajišťujících dopravní obsluhu ve smyslu § 15 odst.3 Vyhl. 30/2001 Sb. Po uzavřeném úseku cyklostezky bude umožněn průchod (průjezd) osob těžce pohybově postižených.
7. V případě nutnosti bude do uzavřených oblastí povolen vjezd vozidel hasičského záchranného sboru a rychlé záchranné služby.
8. Žadatel zajistí informování o uzavírkách provozu v regionálním tisku, rozhlasu a televizi před konáním fotbalových utkání.
9. Žadatel bude respektovat práva třetích osob založená následným rozhodnutím silničního správního úřadu nebo § 36 odst.6 zákona 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, týkající se staveb, oprav, rekonstrukcí inženýrských sítí, komunikací a objektů v uzavřené oblasti.
10. Žadatel je povinen splnit další podmínky silničního správního úřadu, které nebyly známy v době vydání rozhodnutí a vyplynuly v době jeho platnosti.
11. Žadatel musí umožnit plnění práv a povinností vlastníka komunikace daná zákonem 13/1997 Sb.
12. Bude zajištěna poradatelská služba a dohled Policie ČR nebo Městské policie v Liberci.
13. Na požádání jste povinni kontrolnímu orgánu předložit toto rozhodnutí, případně jeho kopii.

O d ů v o d n ě n í :

Na základě žádosti podané dne 20.6.2003 povolil silniční správní úřad se souhlasem Policie ČR OŘ-DI v Liberci a vlastníka komunikace uzavírkou provozu dle výroku rozhodnutí.

Vzhledem k dlouhé platnosti rozhodnutí stanovil silniční správní úřad podmínky uvedené v bodech číslo 7 a 9. V průběhu platnosti povolení uzavírky provozu je nutné zajistit možnost provádění staveb, jejich oprav a rekonstrukcí v uzavřeném území, zajištění zimní i letní údržby komunikací. Současně podmínkou číslo 8 si silniční správní úřad ponechal možnost reagovat na okolnosti, které se mohou vyskytnout a nejsou mu v době vydání rozhodnutí známy.

Vzhledem ke skutečnosti, že je cyklostezka využívána osobami těžce tělesně postiženými je žadateli uložena povinnost umožnit průjezd i průchod těchto osob bez omezení.

Žadatel předložil všechny doklady a silniční správní úřad v souladu s ustanovením § 24 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších právních předpisů, a § 39 vyhlášky č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, rozhodl tak, jak ve výroku tohoto rozhodnutí uvedeno.

Příloha č.2

Rozhodnutí Magistrátu města Liberec – odboru dopravy

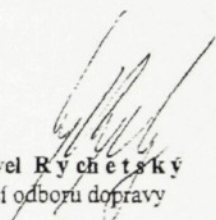
- 3 -

k č.j. TEDO/4230/2170/02-Ry/280 8 ze dne 30.6.2003

Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat do 15 dnů ode dne jeho doručení u Krajského úřadu Libereckého kraje, odboru dopravy prostřednictvím Magistrátu města Liberec, odboru dopravy, nám. Dr. E. Beneše 1. Podle § 24 odst. 4 silničního zákona nemá případné odvolání odkladný účinek.

Ing. Pavel Rychetský
vedoucí odboru dopravy

Účastníci řízení:

- žadatel
- SML - TEDS

Na vědomí:

1. Policie ČR OŘ-DI
2. Městská policie
3. Hasičský záchranný sbor okresu Liberec
4. Nemocnice Liberec - DZS
5. MML OD - spis

Příloha č.3

Příručka – bezpečnost a ochrana na stadionech při všech UEFA soutěžích

PŘÍRUČKA – BEZPEČNOST A OCHRANA NA STADIONECH PŘI VŠECH UEFA SOUTĚŽÍCH

Závazné podmínky pro organizátory, asociace a zúčastňující se kluby v soutěžích hranych při UEFA soutěžích, týkající se bezpečnostních opatřeních, která musí být učiněna, aby byly zajištěna bezpečnost a ochrana na stadionech, a předešlo se davovým nepokojům.

Tyto pokyny, které podléhají UEFA disciplinární správě, a jejich nedodržení bude vést k disciplinárním sankcím, nejsou kompletní a nemůžou být považovány jako nezvratné a vše zahrnující podmínky bezpečnostních měřítek, které by měly být učiněny a odpovědnosti organizátorů zápasů a zúčastňujících se asociací a klubů, která jsou požadována k přijetí odpovědnosti za všechny organizační činnosti jež provádějí. Konkrétně, je to zodpovědnost organizátorů zápasu, jejich asociací, klubů a dalších subjektů, aby udělali vše, co je v jejich silách aby zajistili, že tento pořádek a bezpečnost bude zachována na a okolo stadionu, před, během a po zápasu.

Tyto pokyny předepisuje státní a lokální legislativa, stejně jako instrukce vydané kompetentní státním správním orgánem.

Zápasy Kategorie zápasů

1. Následující UEFA soutěže musí být hrany výhradně před diváky
 - všechny zápasy v Evropském Šampionátu
 - všechny zápasy v UEFA Mistrovské Lize
 - všechny zápasy v UEFA Poháru
 - UEFA Super Pohár
2. Pro všechny zápasy v následujících soutěžích, počet stojících diváků, který bude povolen, je určen lokálním správním úřadem, zodpovědným za certifikaci stadionu, ale v žádném případě nesmí tento počet překročit 20% povolené celkové kapacity stadionu
 - všechny zápasy ve finálovém kole Evropského Mistrovství pod 21 let
 - všechny zápasy od a včetně třetí kolo UEFA Intertoto Poháru
3. Pro všechny zápasy v následujících soutěžích, jsou stojící diváci povoleni, v souladu s poměrem/číslem daným lokálním správním úřadem, zodpovědným za certifikaci stadionu
 - všechny kvalifikační zápasy v Evropském Mistrovství pod 21 let
 - všechna první dvě kola v UEFA Intertoto Poháru
 - Evropské Mistrovství pod 18 let
 - Evropské Mistrovství pod 16 let
 - Evropské Mistrovství žen
 - Evropské Mistrovství žen pod 21 let
 - UEFA Regionální Pohár

Stadiony jen s místy k sezení – definice

Stadion jen s místem k sezení je pouze ten, kde všechna místa, dostupná veřejnosti pro sledování, nabízejí jen místa k sezení, a/nebo z kterých nemá divák možnost, se dostat do prostoru, kde by sedadla nebyla. Jinými slovy, UEFA z praktického hlediska, stadion, který se skládá z obou prostorů, pro sezení a pro stání, nebude považován za stadion jen s místy k sezení, i pokud je podmínka, že místa k stání zůstanou uzavřena pro veřejnost, splněna.

Příloha č.3

Příručka – bezpečnost a ochrana na stadionech při všech UEFA soutěžích

Sedadla pro diváky – definice

Sedadla musí být ukotvena k podlaze. Musí být jednotlivě od sebe oddělena, tvarovaná, označena čísly, vyrobena z nerozbitného a nehořlavého materiálu a vybavena opěradlem, nejlépe o výšce 30 cm (měřeno od zadní hrany sedadla).

Prozatím, existující sedadla bez opěradel, jsou také akceptována. V budoucnosti, pokud budou existující prostory renovovány nebo postaveny nové prostory, musí být vybaveny jen sedadly, které souhlasí se standardy uvedenými v tomto dokumentu.

Lavicová sedadla jakéhokoliv popisu nejsou akceptována a budou považována jako místa k stání.

Závazná pravidla

1. Lístky

Prodej lístků

- 1.01 Pro všechny zápasy, prodej lístků musí být přísně kontrolován

Finálová kola a Finále

- 1.02 Na všechny zápasy během finálových kol Evropského Šampionátu, UEFA Mistrovské Ligy a UEFA Poháru, tak i během UEFA Super Poháru, bude počet lístků, přidělených soutěžícím asociacím nebo klubům, a příslušné hostující asociaci, určen v každém případě příslušnou UEFA Komisí. Tyto přiděly musejí být stejné, ale budou počítány na základě pravděpodobné účasti fanoušků, během různých zápasů, týkajícího se družstva, o kterých jsou záznamy a na základě dalších okolností, týkajících se předešlých přidělů lístkům pro zápasy nehrané doma těmito asociacím a klubům. Rozhodnutí příslušné UEFA Komise bude konečné a závazné.

Odstupňovaný přiděl lístků

- 1.03 Příslušná UEFA Komise je oprávněna vydat přiděl lístků v odstupňovaném množství, najednou jednu část, s možností pozdějšího vydání další části, pokud je Komise spokojena s předešlou dávkou a byla řádně distribuována.

Zodpovědnosti distribuce

- 1.04 Každá asociace nebo klub je zodpovědný za to, že se přiděl lístků dostane mezi jejich vlastní fanoušky, a že žádný přiděl lístků, náležící cestovní kanceláři, nebude přidělen tak, aby nebylo možno dokázat, komu byly tyto lístky prodány. Jinými slovy, cestovní kancelář nesmí prodat lístky ve velkém jinému zdroji, nad kterým nemá asociace nebo klub žádnou kontrolu. Stejně tak, hostující asociace je zodpovědná za zajištění, že žádný lístek z jejich přidělu nebude předán fanouškům druhého soutěžícího týmu. Každá organizace, prodávající lístky, si musí vést záznamy o prodeji, včetně jmen a adres všech lidí, kterým byly lístky přiděleny nebo prodány. Všechny soutěžící asociace, nebo kluby a hostující asociace, kteří dostanou větší počet lístků, budou zodpovědní za jakýkoliv neobvyklý následek, vzniklý jejich distribucí. Jestliže budou nějaké lístky nalezeny na černém trhu nebo v rukou neodpovědné osoby nebo organizace, ta asociace nebo klub, zodpovědný za distribuci, bude za toto zodpovědný.

Další zápasy

- 1.05 Pro všechny ostatní zápasy mimo ty, uvedené výše v paragrafu 1.02, asociace a klub se musí dohodnout na počtu lístků. Nicméně musejí být dodržena následující pravidla:
- Všechny kluby, zúčastňující se v UEFA soutěži, musejí dát k dispozici minimálně 5% celkové kapacity stadionu pro fanoušky hostujícího klubu, tento prostor musí být oddělený a bezpečný.
 - Každou sezónu, před začátkem soutěže, každý klub musí informovat UEFA o počtu míst, která jsou k dispozici pro fanoušky hostujícího týmu, a o umístění odděleného prostoru.
 - Jestliže oddělený prostor je větší než 5% celkové kapacity stadionu, tento větší počet míst musí být dán k dispozici pro hostující klub.
 - Hostující klub musí informovat domácí klub o počtu požadovaných lístků minimálně 10 dní před zápasem, pokud tomu neodpovídá termín losování, pak musí být informace o počtu lístků oznámena do 48 hod po losování.
 - Hostující klub, který požadoval přiděl lístků do odděleného sektoru, může neprodané lístky vrátit domácímu týmu bez placení za tyto lístky. Ale jestliže přiděl lístků původně

Příloha č.3

Příručka – bezpečnost a ochrana na stadionech při všech UEFA soutěžích

požadovaných je i v prostoru mimo oddělený sektor, pak musí být všechny tyto vstupenky zaplacené, i pokud nebyly prodány.

- f) Kromě toho, hostující klub je oprávněn nakoupit do 200 ks lístků nejvyšší a druhé kategorie, nebo jejich kombinaci pro VIP zástupce, sponzory atd. Platební podmínky za tyto lístky musejí být písemně potvrzeny před přidělením lístků.
- g) Jakékoliv snížení počtu lístků pro hostující klub (viz výše) z jakéhokoli důvodu musí být odsouhlaseno UEFA a tato žádost dodána do 72 hod před začátkem losování.

Oddělení fanoušků na stadionu

- 1.06 Konzultováno s policií, organizátor zápasu musí zajistit, pokud uváženo jako nezbytné, že lístky jsou distribuovány podle pravidel, které zajišťují optimální rozdělení různých skupin fanoušků, májící na paměti, že pokud se zápas hraje na neutrální půdě, můžou tam být až tři různé skupiny fanoušků, a to fanoušci obou hrajících týmů a místní, nezávislí fanoušci. Části přípravy oddělení, by mělo být informování budoucích majitelů vstupenek o tom, do jakého sektoru si koupit lístky. Mělo by být zveřejněno, že pokud bude zjištěn divák v soupeřově sektoru fanoušků, bude vyveden ze stadionu. Je na rozvaze policejní pravomoci, zda takovýto divák může, místo toho, být odveden preferenčního sektoru. Po tom, co strategie oddělení byla schválena policií a lístky byly distribuovány dle strategie, žádné změny tohoto systému nemůžou být brány v úvahu, navzdory tomu, že může být nutné, čas od času, vzít zpět lístky, dané k prodeji daného sektoru, jestliže by jejich prodej ohrozil strategii rozdělení.

Černý trh

- 1.07 Organizátor zápasu by měl konzultovat s policií, jaké kroky by měly být učiněny proti prodáváním lístků na černém trhu kolem stadionu, a mít zvláště na mysli, že tato činnost může zejména ohrozit jednotnost strategie rozdělení.

Označení lístků

- 1.08 Když bude více jak 10% celkového počtu lístků přiděleno jakékoliv organizaci, mělo by být její jméno natištěno na přední straně lístku. To usnadní rychlou identifikaci distributora a pomůže při oddělovacím procesu.

Prodej v den zápasu

- 1.09 Jen se souhlasem policie a hostující asociace nebo klubu může být prodej lístků, v den zápasu, zahájen přímo na hřišti nebo jinde ve městě, a počet kusů lístků na osobu musí být určen a konzultován s policií.

Opatření proti padělání

- 1.10 Velmi dokonale ochranné prvky proti padělání musejí být použity na vstupenkách pro tyto zápasy. Policie, bezpečnostní služby, pořadatelé ve službě, na a okolo stadionu, musejí být s těmito prvky seznámeny, aby odhalily padělané lístky.

Padělané lístky

- 1.11 Ihned jakmile by pořadatel zjistil, informace o tom, že jsou v oběhu padělané vstupenky, by měl informovat policii, aby se dohodl na strategii pro vyřešení tohoto problému.

Ceny Vstupenek

- 1.12 Pokud se dvě asociace nebo kluby nedohodli jinak, ceny vstupenek pro fanoušky hostujícího týmu by neměly přesáhnout srovnatelnou kategorii vstupenek, které se prodávají fanouškům domácího týmu.

Informace na vstupenkách

- 1.13 Lístek by měl obsahovat všechny informace, které by mohl majitel vstupenky potřebovat, a to jsou: jméno zápasu, jména zúčastňujících se týmů, jméno stadionu, čas výkopu a zřetelnou identifikaci sedadla (sektor, řada, číslo sedadla). Pro diváky je jednodušší, pokud jsou vstupenky označeny barevně, dle sektorů.

Kromě toho, o zápasu by měl být ke vstupence přiložen informační leták s následujícími informacemi:

- Čas otevření bran stadionu
- Mapa stadionu včetně příjezdových cest, parkovišť, stanic veřejné dopravy (autobus, metro, vlak), umístění sektorů (A, B, C, nebo podobné)
- Pravidla stadionu, včetně zákazu alkoholu a zakázaných prostředků, způsob kontroly diváků, atd

Příloha č.3

Příručka – bezpečnost a ochrana na stadionech při všech UEFA soutěžích

2. Opatření na stadionu

Konzultace s úřady

- 2.01 Přiměřeně včas před zápasem, organizátor musí konzultovat s oprávněnými orgány všechny potřebné opatření, uvedené v této brožuře, aby byla zajištěna bezpečnost a ochrana.

Kontrola stadionu

- 2.02 Zmíněný stadion musí být prozkoumán kompetentní místní bezpečnostní organizací a certifikován, že splňuje bezpečnostní opatření a že je vhodný k tomuto účelu. Takovýto certifikát nesmí být vydán dříve než dva roky před zápasem.

Osoby ve službě

- 2.03 Policista nebo zaměstnanec stadiónové bezpečnosti agentury, kteří budou celkově kontrolovat všechny bezpečnostní a ochranné opatření spojené se zápasem, musejí být jednoduše rozpoznatelní a také ti, kteří budou ve službě ostatních servisů. (ochrana, bezpečnost, zdravotnictví, hasiči).

Spolupracující skupina

- 2.04 Pro všechny zápasy musí být sestavena Spolupracující Skupina, vedena policistou a zahrnující všechny představitele z bezpečnostní, ochranné, zdravotní a hasičské složky, závodících týmů, stadiónové organizace, organizátora zápasu a UEFA delegáta; a zajištěna vhodná místnost v areálu stadionu, kde, v případě mimořádné události, se bude moci tato skupina sejit; a členy skupiny seznámeni s odpovídající stručnou zprávou, kódovaným signálem, který bude vysílán pomocí veřejného rozhlasového systému, z důvodu aby se členové setkali na stanoveném místě.

Společně zajištěna jsou všechna opatření.

Kontrola a hlídání stadionu

- 2.05 Stadion musí být hlídán před neoprávněnými vstupy dostatečnou dobu před začátkem zápasu, a účinná bezpečnostní prohlídka stadionu, kvůli kontrole, že se tam nenachází žádná neoprávněná osoba a ani nebezpečný objekt, by měla být provedena před vpuštěním diváků na stadion.

Doba přítomnosti

- 2.06 Policie, bezpečnostní, ochranný, pořadatelský, lékařský a hasičské personál a hlasatel do veřejného rozhlasu by měli být na svých přidělených stanovištích na i okolo stadionu před otevřením stadionu veřejnosti, a jejich přítomnost je vyžadována po celou dobu co je stadion otevřen pro veřejnost, vše v souladu s instrukcemi policejního velitele.

Označení

- 2.07 Přijezd k stadionu musí být dostatečně označen, aby dovedl diváky do jejich sektoru, všechny turnikety, vstupní brány a východy a dveře musejí být takéž čitelně označeny všeobecně známými znaky. Pokud je prostor barevně rozdělen, měly by se tyto barvy objevit také na těchto značkách.

Pozorování diváků

- 2.08 Diváci budou zpočátku natáčení bezpečnostní službou vně bran stadionu, jestliže je tato možnost, nebo na vnějším koridoru, který byl vytvořen ochrankou, v případě, že stadion nemá vnější okrajový plot, aby bylo zajištěno, že majitelé lístků musejí přejít přes turnikety, a musejí projít první prohlídkou, aby byly zajištěny nebezpečné předměty, alkohol, pyrotechnika, atd., které jsou na stadionech zakázány.

Poslední snímání diváků a prohlídky musejí být provedeny před turnikety ve vnějším koridoru aby bylo zajištěno následující:

- Návštěvníci vstoupí správným turniketem do svého sektoru
- Návštěvníci nebudou sebou mít žádné předměty, které by mohly být použity v případě násilí, tak ani alkohol nebo pyrotechniku, jakéhokoliv druhu.
- Zamezit vstupu známým nebo potenciálním výtříkům a také lidem, kteří jsou pod vlivem drog nebo alkoholu.

Snímání a kontrola návštěvníků musí být prováděna zjevně a účinně, aby bylo zajištěno, že návštěvníci nejsou kontrolováni více než jednou, a že prohlídky nepřivodí nepatřičné zpoždění nebo nevyvolají nepotřebné napětí.

Příloha č.3

Příručka – bezpečnost a ochrana na stadionech při všech UEFA soutěžích

Bezpečnostní kontrola/služba

- 2.09 Turnikety a vchodové nebo východové brány nebo dveře musejí být ovládány řádně vycvičeným personálem.
Náležitě bezpečnostní složky a pořadatelé musejí být k dispozici u všech vstupů na stadion, u turniketů a také na stadionu, pod vedením policejního velitele. Všechny bezpečnostní, ochranný a pořadatelský personál, by měl být seznámen s plánem stadionu a jeho bezpečnostními, krizovými a evakuačními plány.

Pořadatelé

- 2.10 Dostačující počet pořadatelů by měl být ve službě na stadionu, aby bylo zajištěno, že diváci budou směřováni na svoje místa, bez zmatků a prodlev.

Oddělení

- 2.11 Na zápasy, kde by mělo fungovat oddělení diváckých sektorů, by měla být tato strategie domluvena společně s organizátory a policií, která se podílí na bezpečnosti zápasu.

Oddělené přístupy a parkovací místa

- 2.12 Jak dalece možnosti dovolí, oddělení jednotlivých skupin fanoušků by mělo probíhat co nejdále od stadionu, jak je to jen možné, aby bylo zabráněno nechtěnému míchání různých skupin, už během příchodu na stadion nebo v koridoru před turnikety.
Měla by být zajištěna oddělená parkoviště autobusů a aut, především pro jednotlivé skupiny na různých stranách stadionu, ale aby byly co možná nejbližší svému vchodu do svého sektoru. Strategie parkování by měla být sestavena ve spolupráci s policejním velitelem.

Omezení pohybu návštěvníků

- 2.13 Uvnitř stadionu by nemělo být možné, aby se divák dostal do jiného sektoru než má vstupenku. Jestliže je nutné mít diváky dvou skupin v jednom sektoru, měla by tam být umístěna nepřekonatelná příčka nebo plot, hlídán bezpečnostní složkou, nebo vytvořen prostor „vstup zakázán“ a hlídán, také bezpečnostní složkou.

Samostatná zařízení v sektorech

- 2.14 Samostatný sektor stadionu musí být vybaven svým vlastním sociálním zařízením (ženy a muži) a svou vlastní místností první pomoci, veřejným občerstvením, atd. Obecný plán strategie rozdělení by měl být sestaven v kooperaci s policejním velitelem.

Ochrana hracího hřiště

- 2.15 Je podstatné ochránit hráče a zápas před vniknutím diváků na plochu. Toto může být učiněno několika způsoby, včetně, např., použití jakéhokoliv následujícího opatření, a nebo jejich kombinací, záleží na individuálních podmínkách:
- a) Přezence policie a/nebo ochranné složky na nebo blízko hrací plochy.
 - b) Příkopy dostatečné výšky a hloubky.
 - c) Uspořádání sedadel pokud je to možné, tak, že umístění první rady je ve výšce nad hrací plochou, která by znemožnila vniknutí na plochu.
 - d) Nepřekonatelné transparentní tabule nebo ploty, které mohou být namontovány trvale nebo takovým způsobem, aby mohly být odstraněny pokud se ukáže, že jejich přítomnost není nutná pro určitý zápas. Musí být rozpoznáno, kde je to potřeba zajistit toto oddělení, více příjemnější a civilizovanější atmosféra se vytvoří tam, kde stadion nemá tyto panely nebo ploty.
Při zápasech, která mají stále oddělení ploty, by se měli majitelé zamyslet na jejich postupné odstraňování, ale tak, aby nedošlo k ohrožení účastníků zápasu. Může se uplatnit postup změny krok-za-krokem, kde jsou ploty odstraněny nejdříve ze sektoru rodinného a pak z těch kde se shromažďují více vyspělí a méně fanatičtí typy fanoušků. Jakýkoliv krok je učiněn, měl by být proveden až po schválení s kompetentní policejní nebo veřejnou složkou.
 - e) Jakákoliv forma ochrany proti vniknutí je použita, ledaže by, v již certifikovaném nouzovém plánu, byly použity jiné adekvátní nouzové cesty, zpět nebo/na boční ven z hlavní tribuny, které by účinně zabránily vniknutí do hrací plochy pokud by to nebylo bezpodmínečně nutné.
 - f) Typ ochrany proti vniknutí, musí být schválen kompetentní místní organizací a nesmí představovat nebezpečí pro diváky v momentu paniky nebo nouzové evakuace.

Příloha č.3

Příručka – bezpečnost a ochrana na stadionech při všech UEFA soutěžích

Barevná označení

- 2.16 Všechny veřejné průchody a schodiště v diváckých sektorech by měly být označeny jasnou žlutou barvou, tak jako všechny brány vedoucí z diváckého sektoru na hrací plochu, a také všechny východy vedoucí ven ze stadionu.

Veřejné průchody

- 2.17 Všechny veřejné průchody, koridory, schody, dveře, brány, atd. musejí být volné, bez žádných překážek, které by mohly bránit průchodu diváků.

Dveře, brány

- 2.18 Všechny východové dveře a brány na stadionu, a všechny brány vedoucí z diváckého sektoru na hrací plochu se musejí otevírat směrem od diváků, a musejí být odemčeny pokud jsou diváci na stadionu. Každé takovéto dveře a brány musejí být stále hlídány předem určeným pořadatelem, aby je hlídal proti zneužití a zajistil nouzovou evakuaci. Za účelem neoprávněného vstupu nebo vniknutí, tyto dveře a brány mohou být opatřeny zamykatelnou jednotkou, která musí být jednoduše a rychle ovládána kýmkoliv z pořadatelů, za žádných okolností nesmí být zamčeny klíčem.

Prodej alkoholu

- 2.19 Žádný veřejný prodej alkoholu není povolen v prostorech stadionu, ani v jeho soukromých částech. Jakýkoliv nealkoholický nápoj smí být distribuován nebo prodáván jen v papírových nebo plastových obalech, které nemůžou způsobit žádné nebezpečné použití.

Kontrolní místnost na stadionu

- 2.20 Při každém zápasu musí existovat kontrolní místnost, kde policejní velitel a jeho personál mají jasný přehled o všech sektorech na stadionu.

Televizní pozorovací systém

- 2.21 Při všech konáních během finálových kol Evropské Mistrovské Ligy, a od zápasů skupin v UEFA Mistrovské Ligy, musí být stadion vybaven stálými kamerami, jak zvenku tak i zevnitř, které jsou používány bezpečnostní službou, za účelem kontroly diváků a pozorování přístupů na stadion a vchodů, tak i všech sektorů, které jsou na stadionu. Tento systém musí umožňovat vzít stálý obraz a mít barevné monitory v kontrolních místnostech na stadionu. Tento systém by měl být ovládán a kontrolován bezpečnostní složkou z jejich kontrolní místnosti.

Veřejný rozhlasový systém

- 2.22 Každý stadion musí mít veřejný rozhlasový systém, který by byl slyšet i přes ruch davu, jak uvnitř tak i vně stadionu. Systém by měl také umožňovat samostatné hlášení jen v jednotlivých sektorech. Policejní složka by měla být schopna přehlušit tento veřejný rozhlasový systém, během mimořádných hlášení, z jejich vlastního mikrofону, bez použití kontrolní místnosti stadionu. Kontrolní bod veřejného rozhlasového systému by měl být v nebo těsné blízkosti kontrolní místnosti.

Hlasatelé

- 2.23 Cizojazyční hlasatelé, kteří jsou schopni uvítat hostující diváky v jejich rodném jazyce, by měli být k dispozici, pokud je tak požadováno. Je doporučováno, že by měl být povolán současný hlasatel, jehož hlas fanoušci znají z domácích zápasů.

Hlášení

- 2.24 Hlášení vysílané veřejným rozhlasem musejí být přísně neutrálního charakteru. Veřejný rozhlas nesmí být používán pro rozšiřování politických zpráv, nebo pro podporu domácího týmu, a nesmí obsahovat žádné prvky diskriminace proti hostujícímu týmu.

Elektronická televizní obrazovka

- 2.25 Pokud stadion vlastní elektronický televizní obrazový systém, může být využit před, během a po zápasu, pokud budou dodržena UEFA Pravidla a pokyny. Z tohoto důvodu byl vytvořen zákon o těchto pravidlech, který je k dispozici na UEFA Webové stránce.

Strategie rozchodu davu

- 2.26 Strategie rozpuštění davu po konci zápasu by měla být prodiskutována mezi organizátory, ráno v den zápasu. Pokud policejní velitel rozhodne, že z bezpečnostních důvodů, by měla být skupina fanoušků pozdržena na stadionu do té doby, než se rozejdou další fanoušci, měly by být splněny následující principy:

Průloha č.3

Průručka – bezpečnost a ochrana na stadionech při všech UEFA soutěžích

- a) Jakmile je rozhodnuto, že skupina fanoušků bude pozdržena na stadionu, mělo by být veřejným rozhlasem vysíláno hlášení, pro tuto týkající se skupinu, v jejich rodném jazyce. Toto hlášení by mělo být ve zkratce zopakováno před koncem zápasu.
- b) Organizátoři zápasu by měli zajistit, aby tato skupina lidí měla přístup k občerstvení a sanitárnímu zařízení během inkriminované doby. Pokud možno, měli by být zabaveni (hudba, videoprojekce výsledků, atd.), za účelem aby jim čekací doba uběhla rychleji a zůstali v klidu. Měli by být také pravidelně informováni o zbývajícím čase čekání, kdy budou moci opustit stadion.

První pomoc

- 2.27 Každý sektor stadionu musí být vybaven odpovídajícím a plně vybaveným zařízením pro poskytnutí první pomoci. Tyto zařízení, společně s počtem kvalifikovaných zástupců, kteří budou poskytovat ošetření, musí být přezkoušeni místní bezpečnostní organizací, která také určí počet sanitních vozů, která budou k dispozici během zápasu. Tyto místnosti musejí být zřetelně označeny a přístup k nim musí být označen ukazateli. Zástupci první pomoci musejí být jednoduše k rozpoznání.

Odpovídající zařízení

- 2.28 Vyhovující místnosti a zařízení, uvnitř a vně stadionu, by měla být k dispozici pro policii, hasiče a zdravotní službu, v souladu s požadavky místní týkající se organizace.

Dodávka nouzové el. energie

- 2.29 Každý stadion by měl být vybaven nezávislým nouzovým elektrickým zdrojem, který by mohl být použit v případě výpadku el. energie, a který by zajistil takový stupeň osvětlení, který by neznamenal žádné nebezpečí pro veřejnost. Veřejný osvětlovací a nouzový rezervní systém musí být schválen kompetentní místní organizací.

Politické aktivity

- 2.30 Žádné politické aktivity se nesmějí konat na nebo v bezprostřední blízkosti stadionu. Propagace nebo hlášení, ve smyslu, politické zprávy nebo jakéhokoli politického obsahu, vně nebo v bezprostřední blízkosti stadionu, jsou přísně zakázána před, během a po skončení UEFA soutěží.

Provokační akce, rasismus

- 2.31 Organizátoři zápasu společně s bezpečnostní složkou musejí zabránit jakékoli provokativní akci, která by se mohla udát mezi diváky, jak vně tak i v bezprostřední blízkosti stadionu (nepřijatelné stupně slovního napadení od diváků směrem na hráče nebo fanoušky druhého týmu, rasistické chování, provokativní transparenty nebo vlajky, atd.). Pokud dojde k vzniku takovéto situace, organizátoři zápasu nebo bezpečnostní složky musejí zasáhnout pomocí veřejného rozhlasu nebo odstranit útočný materiál. Pořadatelé musejí upozornit policii ve vážnějších případech špatného chování, včetně rasistických útoků. Záleží na rozhodnutí policie zda útočníka vyvede ze stadionu.

Otevření bran stadionu pro diváky

- 2.32 Místní bezpečnostní organizace, společně s organizátory zápasu, rozhodne v kolik hodin se otevřou brány stadionu pro diváky. Z tohoto důvodu, by následující kritéria měla být brána v úvahu:
 - očekávaný počet návštěvníků
 - předpokládaný čas příjezdu jednotlivých skupin diváků na stadion
 - zábava pro diváky na stadionu (estráda na hrací ploše, možnosti občerstvení, atd.)
 - dostupný prostor vně stadionu
 - možnost zábavy vně stadionu
 - strategie oddělení vně stadionu

3. Měřítko fanoušků

Bezpečnostní úředník

- 3.01 Každá asociace nebo klub musí určit bezpečnostního zástupce, který bude udržovat kontakt s fanoušky a seznámí se sám s jejich zvyky a preferencemi. Navíc, ve spolupráci s policejní složkou by měl sestavit seznam všech známých výtržníků. Všechny tyto informace by měly být předány při jednáních s bezpečnostní složkou, další asociací nebo klubem, cestovními kancelářemi, knižny fanoušků, policejní složkou, atd., co se týká jak zápasů hraných doma, tak i venku.

Příloha č.3

Příručka – bezpečnost a ochrana na stadionech při všech UEFA soutěžích

Spolupráce s veřejnými organizacemi

- 3.02 Největší úsilí by mělo být použito při spolupráci s veřejnými organizacemi, s organizátory klubů fanoušků a cestovními kancelářemi, aby se předcházelo vpuštění známých a potenciálních výtržníků na stadion, jak doma tak venku.

Osobní data majitelů lístků

- 3.03 Pro zápasy hrané v zahraničí, asociace nebo kluby by měli přidělit vstupenky jen těm fanouškům, kteří je informovali o svých osobních datech (jméno, adresa, č. pasu, cestovní detaily o cestě tam a zpět, a informace o jejich ubytování). Tyto informace by měli být k dispozici, na požádání, pokud je vyžaduje veřejná organizace v hostující zemi nebo v zemích, skrz, které fanoušci pojedou na utkání, nebo pro účely UEFA.

Podobně, tyto prameny by měly být poskytnuty s jakoukoliv informací, která smí být shromažďována týkajícími se fanoušků, kteří mohou cestovat na zápas bez vstupenek.

Kluby fanoušků

- 3.04 Kluby fanoušků by měly být podníceny aby si vytvořily a udržovaly blízkou spolupráci s týkající se asociací nebo klubem, a měly by si ze svých řad vybrat správce, který by jim pomohl řídit a informovat diváky při zápasech, a doprovázel skupiny fanoušků při cestách v zahraničí.

Navíc, asociace nebo kluby by měli požadovat od klubu fanoušků, aby zajistili vhodné chování svých členů, včetně případného vyloučení některého člena, z důvodů jakéhokoli chuligánství nebo protispoločenského chování.

Asociace a kluby by měly pěstovat a podporovat dobrý vztah s jejich klubem fanoušků tím, že uznají jejich existenci jako svého oficiálního klubu fanoušků, že budou s nimi přednostně jednat co se týká distribuce vstupenek, že budou organizovat návštěvy na prohlídku stadionu, tak i setkání s hráči a funkcionáři, atd., že jim vyjdou vstříc při zahraničních cestách, včetně informací o důležitých kontaktních osobách v zahraničí, a že s nimi budou všeobecně v kontaktu, díky zaslání nových informací a dalších cest komunikace, která bude vhodná.

Zápasy hrané venku

- 3.05 Když tomu okolnosti nedovolují, je doporučováno pro fanoušky, z bezpečnostních důvodů, necestovat na zápasy hrané venku. Asociace a kluby by měli dělat vše potřebné, aby tomu bylo dodrženo.

Informace pro fanoušky

- 3.06 Fanoušci, kteří se chystají cestovat do zahraničí, by měli být informováni od klubu nebo asociace, co možná nejvíce o zemi, kterou navštíví, včetně místních zvyků a zvláštností, atd.:

- nutnost víza, odkud je požadováno
- celní omezení vývozu a limity
- měnová jednotka a kurz
- vzdálenost od různých příjezdových bodů (letišť, stanice, přístavy) do centra města a ke stadionu
- adresa asociace nebo klubu, jako nouzový kontaktní bod, společně se jménem kontaktní osoby
- adresu a telefonní čísla místní ambasády nebo konzulátu
- mapa stadionu s vymezením jednotlivých sektorů, s vyznačenými příjezdovými cestami z města a parkovišti
- informace o veřejné dopravě z centra ke stadionu
- údaje o průměrné ceně za jídlo, taxi a jízdné
- místní zdravotní omezení co se týká pitné vody, atd.

Spolupráce s organizátory zápasu

- 3.07 V zájmu bezpečnosti a ochrany, asociace a kluby musí plně spolupracovat s organizátory zápasu, bez ohledu na to, zda se zápas hraje doma nebo venku, a s veřejnými organizacemi, kterých se to týká. Podobně, organizátoři zápasu musejí udělat vše možné v jednáních s hostující asociací a kluby, a daťmi organizacemi, aby bylo zajištěno, že akce proběhnou bez nepokojů.

Organizátoři zápasu by měli zajistit, že diváci budou před zápasem upozorněni, pomocí hromadných sdělovacích prostředků a jinými odpovídajícími cestami, o všech zakázaných činnostech a o kontrolách, týkajících se zápasu.

Také by měli být fanoušci upozorněni jak je důležité, aby se nepokoušeli vpašovat na stadion zakázané předměty a látky, aby se chovali podle sportovních a společenských norem, a na to, jak vážné následky to může mít pro tým a hráče, jež podporují, včetně diskvalifikace ze soutěže.

Příloha č.3

Příručka – bezpečnost a ochrana na stadionech při všech UEFA soutěžích

4. Spolupráce s veřejnými organizacemi

Blízká spolupráce

- 4.01 Ve spolupráci s veřejnými organizacemi, organizátoři zápasu musejí zajistit, že tam bude dostačující počet policistů, asistujících všude, kde bude potřeba, společně se zástupcem z bezpečnostní agentury, aby čelili jakémukoliv možnému vypuknutí násilí nebo veřejnému špatnému chování, a pro zachování bezpečnosti veřejnosti a dalších účastníků zápasu na stadionu, v jeho okolí a na přístupových cestách směrem od a ke stadionu.

Výměna informací

- 4.02 Všechny zúčastňující se strany fotbalového zápasu, musí dělat vše, co je v jejich silách aby zpřístupnili civilním a policejním institucím, v jakékoliv zemi, provádět efektivní výměnu odpovídajících informací o přechodu hranic.

Odmítnutí vstupu

- 4.03 Organizátor zápasu musí kooperovat s policejní institucí aby bylo zajištěno, že jakákoliv osoba, které byl odmítnut vstup na stadion z jakéhokoliv důvodu, nebude znovu vpuštěna, a že zmíněná osoba bude mimo stadion během zápasu, minimálně do té doby, než se diváci rozejdou.

Rádiové spojení

- 4.04 Organizátor zápasu musí zajistit, že policie, bezpečnostní služba, hasiči, zdravotníci a další pořádací personál, bude schopen komunikovat mezi sebou pomocí vysílaček.

Bezpečnost hostujícího týmu

- 4.05 Organizátor zápasu musí zajistit spolupráci mezi místní policií a hostujícím týmem, která musí zajistit jeho bezpečnost na hotelu, během cest na tréninky a zápasy.

5 Působnost pravidel

FIFA Soutěže v Evropě

- 5.01 Pravidla popsaná v této brožůře se vztahují na FIFA soutěže hrané v Evropě.

Nyon, duben 2000

Za UEFA Výkonnou Komisi

Lennart Johansson
prezident

Gerhard Aigner
výkonný ředitel

Příloha č.4
Ukázky z bulletinu FC SLOVAN LIBEREC

I. GAMBRINUS LIGA – 17. kolo 11 / 2003-04

cena 20 Kč

SLOVAN

sobota
14. února 2004
14.25 hodin
Stadion U Nisy

FC SLOVAN LIBEREC
FC BANÍK OSTRAVA

Čtěte rozhovor
s Ladislavem Škorpílem
- str. 14

SOULEŽENÍ KUPON

Příloha č.4

Ukázky z bulletinu FC SLOVAN LIBEREC

FC SLOVAN LIBEREC

Adresa: Na Hradbách 1300, 460 01 Liberec 1; Telefon: 485 103 714; Fax: 485 103 715; E-mail: info@slovan-preciosa.cz; www.fc.slovanliberec.cz

FUNKČNÁŘI KLUBU

Předseda představenstva: Ing. Zbyněk STILBER
Ředitel klubu: Ing. Libor KLEIBL
Sportovní ředitel: František MYSLIVEČEK
Technický ředitel: Ing. Petr ŠÍR
Marketingový ředitel: Václav PŘEDÍR
Tiskový mluvčí: Lukáš VÁHA
Hlavní ekonom: Michal MATOUŠ
Asistentka: Marka KOSÁTKOVÁ

REALIZAČNÍ TÝM

Trenéři: Stanislav BRIGA
(star. 4. 1. 1901, smičova na dobu neurčitou)
Václav LAVČKA
(star. 30. 1. 1963, omluova na dobu neurčitou)
Asistenti: Josef PETRÍK
(star. 3. 2. 1955, smičova na dobu neurčitou)
Libor NÁČIČEK
(star. 22. 9. 1974, smičova na dobu neurčitou)
Trenér brankářů: Pavel JIRÁK
Lékaři: MUDr. Pavel BUCHVALD, MUDr. Ladislav DŽIN
Maséři: Michal KONEČNÝ, Milan TÓPINKA
Kustod: Antonín KUDLÍČEK
Videotechnik: Roman HLAVAC

KÁDROVÉ ZMĚNY

Přijeli: Křesť (Maď.), L. Došek (Brno), Lešák (hostování) Reggina – Itálie)
Odešli: Lukáš Macháček (hostování) Mosti
Křesť (Barmenskoje – Rusko), Kolář (Slavia)

Rok založení: 1921
Klubové barvy: bílá a modrá
Kapacita stadionu: 6 000 diváků
Ligová bilance: ČR: 10 sezón: 302-113-82-85 500 302-470 bodů
Ligové úspěchy: 1. místo (2001-2002)
Nejvíce bodů: 65 (2001-2002)
Nejhorší umístění: 9. místo (1993-94 a 1998-99)
Největší výhra: venku: 5:0 s Bohemians (1993-94), s Brny (1984-85)
doma: 4:0 s Fracstiem (1985-86), s Duklou Přibram (1988-89)
s 1. FC Slovanem Bratislava (2002-03)
Největší prohra: doma: 0:3 s Teplicemi (2000-01)
venku: 1:7 se Spartou Praha (1994-95)
Nejdélejší období bez porážky: celkem: 16 zápasů (2001-02)
doma: 25 zápasů (2001-01, 2001-02, 2002-03)
Nejdélejší období bez vítězství: celkem: 9 zápasů (1990-97 a 1. kolo 1997-98)
venku: 14 zápasů (1996-98)
Největší počet ligových startů: ČR: Janček 132, bez přerušení: Maier 104
Nejvíce gólů v jedné sezóně: mužstvo: 55 (2001-02)
jednotlivec: Štajner 15 (2001-02)
Nejlepší střelec v historii: Lukáš 35
Nejčastější kříd klubových střelců: Obáček 3x
Nejdelší období bez inkasového gólu: Maier 484 minut (1995-96)
bez vstřeleného gólu: 107 minut (1993-94)
Nejvíce gólů v jednom zápase: 4 Obáček (1994-95)
Titul Krále ligových střelců: Štajner (2001-02)
Titul Fotbalista roku: žádný

Tipy fanoušků

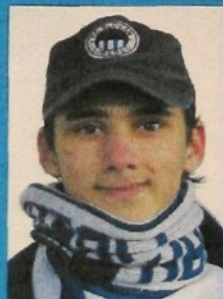
Tomáš Vybíral,
Liberec

Budeme lepší a zasloužené vytrajeme 2:1. Oba naše góly vstřelí nová posila Libor Došek.

Michaela Zádrapová,
Liberec

Budete to vyrovnaný zápas, ve kterém budeme mít trochu navrch. Domácí prostředí požene naše hráče dopředu. Přesto si ale myslím, že zápas skončí remízou 1:1.

Michal Mahr,
Liberec

Myslím, že máme silnější tým než Ostrava. Navíc máme nového trenéra a z toho všeho mi vychází, že vyhrájeme. Konkrétně? Tak třeba 4:0.

Václav Novák - kapitán
Bílých Tygrů Liberec

Liberec hostí ve Slágru kola první Ostravu a myslím si, že po přestávce s novým trenérem na la-vice se budou všichni hráči chtít vyhnout. Moje tip je proto jednoznačný, Liberec vyhraje 1:0 a branku vstřelí Pospíšil.

Seznam míst, kde si v předprodeji můžete koupit vstupenky na zápasy FC Slovanu Liberec:

restaurace "V Ráji" ■ restaurace "Kůlna" ■ restaurace "Rapid" ■ Sportbar FC Slovanu Liberec ■ Arel Sport Palčák

Příloha č.4

Ukázky z bulletinu FC SLOVAN LIBEREC

Odcházející Ladislav Škorpiš „V Liberci se udělal velký kus práce!“

TITUL A CESTA DO EVROPY

Jeho trenérská kariéra je spojena především s rodným Hradcem Králové, kde působil s přestávkami uctyhodných pětadvacet let. Nejzkušenější ligový kouč **LADISLAV ŠKORPIŠ** se však nesmazatelným způsobem zapsal také do historie našeho klubu, kam přišel v roce 1999. Dnes se Slovan Liberec s novým kormidelníkem reprezentační „21“ loučí.

Mohli byste se ještě jednou vyjádřit k nejružnějším spekulacím o vašem odchodu z Liberce?

„Správně říkáte, že to byly spekulace. V celé věci nešlo o nic jiného, ale spíš o mé strany, aby Slovan získal dostatek času a prostoru k získání nového trenéra. Nechtěl jsem snižovat kulturní úroveň, když některí trenéři takto postupují. Já k tomu nemám důvod, prošel jsem na severní Čech krásné chvíle, slavná vítězství a pochopitelně i porážky.“

Jak to tedy bylo, původně jste měl sedět na dvou židlích. Na liberecké a reprezentační...

„Původně to tak mělo být, do čísla jsem měl zůstat trenérem Liberce a současně pracovat jako trenér reprezentačního mužstva do 21 let. Snadnou okolností se situace vyvinula jinak. Trenér Vítězslav Lavička odešel do Japonska, ale projevila zájem pracovat se Stanislavem Grigoriem v Liberci. Nevidím na tom nic zvláštního, nebo špatného. Liberec si problém s trenéři vyřeší v zimní přestávce, což bylo logické. Já se rozhodně nechtím být v roli ubližovaného, kterého by v klubu nechtěli.“

Když jste do Slovanu přišel, hrál v lize o záchranu. O pár let později jste s ním získal mistrovský titul a podíval se do fotbalové Evropy.

„Přišel jsem v okamžiku, kdy spálila světlo světa kniha, která se tušila jmenovala Pět let euforie. Tato kniha mapovala erou Liberce na domácí scéně, především pod vedením trenéra Vlastimila Petržely. Slovan se tehdy zabýval v nejvyšší soutěži a tak trochu posílňoval

po evropských pohárech. Mý jsme na tuto éru navázali, liberecký fotbal se posunul směrem nahoru.“

Dokázáte se rozpomenout na klíčové chvíle posledních pěti let?

„Nejsem nejmladší, ale zvládnout bych to měl. Trenérem Slovanu jsem se stal v okamžiku, kdy musel ve druhé polovině sezony bojovat o ligovou záchranu. Zvláště jsem to, navíc jsme se probíjovali do finále Poháru ČMFS, ve kterém jsme na Střehově prohráli s pražskou Slavií až v prodloužení 0:1. Druhý rok jsme domácí pohár vyhráli, ve finále jsme zdolali Raškovice, a postoupili do Poháru UEFA.“

Promiňte, ale vy jste se musel cítit na Střehově jako doma.

„Faktem je, že to pro mne jako trenéra bylo třetí finále. Ještě předtím jsem totiž hrál finále Poháru ČMFS s Duklou. Tehdy jsme prohráli v prodloužení rovněž s pražskou Slavií.“

Pojďme zpátky k Poháru UEFA.

„Tamtéž vyřadil Slavií i Interpol, s nímž jsme sehráli dva vyrovnané duely. To bylo naše první setkání s vyspělým evropským fotbalovým klubem. Zápas v Anglii, to byl velice silný zážitek.“

A příští další sezona a opět vydařené vystoupení v Poháru UEFA.

„V lize jsme skončili šestí, to tenkrát k postupu stačilo. Nejprve jsme v česko-slovenském souboji vyřadili Slovan Bratislava. Potom přišly na řadu španělské kluby Celta Vigo a Real Mallorca, a na francouzský Olympique Lyon a německá Borussia Dortmund, která nás vyřadila ve třetím kole. U posledních čtyřech klubů byl mým novým asistentem Josef Šesták.“

O necelé dva měsíce později, v květnu 2002, pak Slovan Liberec vybojoval mistrovský titul.

„To byla věc, tak dramatickou koncovku liga dlouho nezažila. Každý fotbalový fanoušek ví, že nám k titulu pomohla výhra Slavií nad Zlínem. Kterému chybělo k celkovému prvenství několik málo minut. Měl jsem skvělý tým.“

V další sezoně skončil Liberec na čtvrté příčce a v předkole Ligy mistrů narazil na slavný AC Milán. K senzaci nechybělo mnoho, nemyslíte?

„Po prohře 0:1 na San Siro jsme doma vyhráli 2:1, takže nám chyběl k postupu jediný gól. Hrál jsem ošetřitel Poháru UEFA, kde jsme vyřadili gruzínské Dynamo Tbilisi a anglický Ipswich Town. Ve třetím kole nás vyřadil řecký klub Panathinaikos Atény.“

Kam zařadíte následně účinkování v Poháru Intertoto?

„Bylo to také zajímavá zkušenost. Přes irský Shamrock Rovers a španělský Racing Santander jsme postoupili do semifinále, kde nás vyřadilo německé Schalke.“

Od roku 1999 jste v Liberci pojal spoustu fotbalistů, měl jste nějaké oblíbené?

„Myslím, že ne. Po celou dobu mělo engažné být v každé bráně Zbyněk Hauzr a obránce Tomáš Janů. Když byl gólman Antonín Kinský neodpověděl a měsíc dřív ho Rusko tak by to platilo i o něm. Mám si však libereckých hráčů, kteří mi pomáhali.“

Během pěti let se hodně změnilo také v zázemí klubu.

„To je věc, na kterou by se nemělo zapomenout. Postavila se nová tribuna, vybudovali ozvětní, Slovan má vyhlášený trávník. Podstatně se zvalitřnilo zázemí, klub vybudoval novou tréninkovou plochu. V Liberci se udělal velký kus práce. Rád bych poděkoval také výboru fanouškovskému, kteří mužstvo doprovázeli i při jeho toulkách Evropou.“

Příloha č.4

Ukázky z bulletinu FC SLOVAN LIBEREC

FC Slovan Liberec otevírá nový FAN CLUB FCS

Můžete si vybrat ze čtyř druhů členství

Zlaté členství

členský poplatek činí 1800 Kč ročně (sezóna 2004/2005)

Zlatý člen získá:

- permanentku na hlavní nebo severní tribunu (dle výběru) v hodnotě 1000 Kč
- zlatý fanouškovský set FC Slovanu Liberec (replika dresu, polokošile, deštník, ručník, čelenka) v hodnotě 1184 Kč
- nepřenosnou Zlatou kartu - ta „Zlatého“ člena opravňuje čerpat slevu 10 % při nákupu reklamních předmětů na stadionu U Nisy, a 5 – 15 % slevu u obchodních partnerů FAN CLUBU FCS (jejich seznam zveřejníme v březnu)

Stříbrné členství

členský poplatek činí 1000 Kč ročně (sezóna 2004/2005)

Stříbrný člen získá:

- permanentku na východní nebo západní tribunu (dle výběru) v hodnotě 500 Kč
- stříbrný fanouškovský set FC Slovanu Liberec (fleecová vesta, přašlenka, ručník, přívěšek na klíče) v hodnotě 790 Kč
- nepřenosnou Stříbrnou kartu - ta „Stříbrného“ člena opravňuje čerpat slevu 10 % při nákupu reklamních předmětů na stadionu U Nisy, a 5 – 15 % slevu u obchodních partnerů FAN CLUBU FCS (jejich seznam zveřejníme v březnu)

Členství „Kotel“

členský poplatek činí 555 Kč ročně (sezóna 2004/2005)

Člen „Kotel“ získá:

- permanentku do kotle v hodnotě 300 Kč
- fanouškovský set „Kotel“ FC Slovanu Liberec (modrá kšiltovka s logem, mincovník, otvírák + příspěvek na „chore“) v hodnotě 255 Kč
- nepřenosnou Kartu „Kotel“ - ta držitele Členství „Kotel“ opravňuje čerpat slevu 10 % při nákupu reklamních předmětů na stadionu U Nisy, a 5 – 15 % slevu u obchodních partnerů FAN CLUBU FCS (jejich seznam zveřejníme v březnu)

Modrobílá členství

členský poplatek činí 300 Kč ročně (sezóna 2004/2005)

Modrobílý člen získá:

- modrobílý fanouškovský set FC Slovanu Liberec (modrá kšiltovka s logem, skládací sedák, ledvinka) v hodnotě 324 Kč
- nepřenosnou Modrobílou kartu - ta „Modrobílého“ člena opravňuje čerpat slevu 10 % při nákupu reklamních předmětů na stadionu U Nisy, a 5 – 15 % slevu u obchodních partnerů FAN CLUBU FCS (jejich seznam zveřejníme v březnu)

Na všech kartách FAN CLUBU FCS bude jméno, příjmení a evidenční číslo.

Přihlásit se můžete na adrese:

FC Slovan Liberec a.s., Na Hranbách 1300, 460 01 Liberec 1
nebo osobně na stadionu u paní Kosinové.
Karty jsou už v prodeji.

Další výhody pro všechny členy FAN CLUBU FCS připravujeme.

večer sejde na mimořádné schůzi, aby rozhodl o privatizaci Sokolovské uhelné a prodeji akciového podílu státní v OKD.

Ministerstva průmyslu a financí navrhuje, aby vláda obě firmy prodala. «Shoda mezi našimi resorty existuje, doufám, že tuto shodu budou vnímat i ostatní členové vlády,» řekl včera ministr průmyslu a obchodu Milan Urban.

Pokud vláda oba obchody schválí, získá stát dohromady 4,85 miliardy korun. Tyto finance by měl získat především Státní fond dopravní infrastruktury.

O státní podíl v obou firmách se ucházejí lidé, kteří již jak hnědouhelnou firmu, tak černouhelné doly v podstatě řídí. Manažeri Sokolovské uhelné kvůli privatizaci založili společnost Sokolovská těžební, OKD kupuje Karbon Invest, který již vlastní polovinu tohoto podniku.

S oběma uchazeči vedla vláda v posledních týdnech exkluzivní

vyjednávání zvedli cenu o pět set milionů korun na 2,6 miliardy korun.

Znalci přitom hodnotu státního podílu v hnědouhelné firmě odhadli mezi 2,5 až 3,5 miliardy korun.

Výběrové řízení na prodej většinového podílu v Sokolovské uhelné vláda vypsalala loni v říjnu. Do soutěže se přihlásilo šest zahraničních a tuzemských uchazečů, mezi nimi také OKD. Předkvalifikačním kolem však prošla pouze společnost založená manažery firmy a také OKD. To však už přihlášku do řádné soutěže neposlalo. Vláda nakonec soutěž zrušila a exkluzivně jednala pouze se Sokolovskou uhelnou.

Za státní podíl v OKD dává Karbon Invest 2,25 miliardy korun. Vládě se tak podle mluvčího Ministerstva financí Marka Zemana podařilo vyjednat cenu o 800 milionů vyšší, než byla původní nabídka.

Protikorupční služba včera obvinil primátora Kladna Milana Volfa kvůli podezření, že z peněz města ilikálně financoval extraligový hokejový klub HC Rabat Kladno. Detektivové současně spustili rozsáhlou operaci, během níž detailně prozkoumají celé hospodaření kladenského magistrátu.

«Dá se říct, že nám obvinění primátora otevřelo vrátka k tomu, aby chom se podívali i na další věci,» potvrdil informace HN náměstek protikorupční služby Milan Šiška.

Policie i státní zastupitelství totiž mají signály o tom, že některé veřejné zakázky kladenského magistrátu mohla provázet korupce. «Proveř se zejména stavební zakázky,» uvedl státní zástupce, který má fungován magistrátu podrobné informace.

Milana Volfa (ODS) policie za tklá přímo na ulici a obvinila jej z to, že podle jejího názoru poškodil město Kladno o jedenačtyřicet milionů korun. Zjednodušeně řečeno Wolf, sám bývalý ligový hráč, rozho-

Výtržnictví při sportu má být samostatným trestným činem

Praha, 23. 3. 2004

Divácké násilí při fotbalových a hokejových zápasech v první a druhé lize by do budoucna mohly soudy posuzovat jako samostatný trestný čin. Pachatelé by za něj mohli u méně závažných případů uložit několika-měsíční zákaz návštěv sportovních stadiónů. Předpokládá to novela trestního zákona, kterou připravila skupina zákonodárců v čele s poslancem Vlastimilem Ostrým (US-DEU).

«Nejdůležitější jádro této novely spočívá v tom, že bude trestán vstup na hrací plochu během zápasu, protože v současné době nic takového neexistuje,» řekl Ostrý.

Za výtržnictví při sportovních utkáních by soudy mohly vyměřit i další tresty, například pokutu, vykonání obecně prospěšných prací či vězení.

Předseda Českomoravského fotbalového svazu Jan Obst novelu podporuje. «Měli bychom se od vyspělých fotbalových států Evropské unie poučit v tom, koho pustíme, nebo nepustíme na stadión. Především by se měly zpřísnit kontroly u vstupujících,» řekl Obst. (čtk)

O peníze z EU bude žít

Aleš Vojř

www.ihned.cz/vojr

Praha, 23. 3. 2004

Čtyřiaosmdesát let po Karlu Čapkovi vymysleli Češi nového robota. Tentokrát ale nemá za lidi pracovat v továrnách, nýbrž jim pomáhat při sepisování žádostí o peníze z evropských fondů.

Na fakultě informatiky brněnské Masarykovy univerzity vznikl program, který využívá umělou inteligenci a usnadňuje lidem «papirovaní» při vytváření projektů. Software je to unikátní. Ve čtvrtek ho tvůrčí představi na mezinárodní konferenci v Lisabonu.

«V současné době již funguje prototyp,» říká Zdenko Staniček, který vizi popsal ve své doktorské práci a poté ji spolu s kolegy i naprogramoval. V budoucnu by se měla aplikace objevit i na internetu.

Úředníci nahradí umělá intelligence. Zatím zčásti

Program by tak mohl pomoci získat alespoň část z 2,6 miliardy eur, které mohou Češi do roku 2006 vyčerpat ze strukturálních fondů a fondu soudržnosti – například na snižování nezaměstnanosti, podporu podnikání, stavbu silnic či čisti ren odpadních vod.

V současnosti si sdružení, která

chtějí o peníze žádat, stěžují, že jim nikdo nedokáže, až na výjimky, při sepisování projektů levně poradit. A to i přesto, že ministerstva tvrdí, že podřízené úředníky školí.

«Dobré zkušenosti máme jen s úřadem práce. Naopak na městském či krajském úřadě téměř nic nevědí,» říká Šárka Dostálová z děčínské pobočky ekologického sdružení Arnika, která chce dostat peníze například na školení sociálních pracovníků.

Právě při sepisování takových projektů by mohl novodobý «robot Emil» pomoci. «Povede žadatele krok za krokem, udělá za ně složité ekonomické výpočty,» tvrdí profesor Jiří Hřebíček, kterého napadlo využít program právě na evropské fondy.

«Unikátní je v tom, že používá umělou inteligenci a komunikuje v přirozeném jazyce, takže by mu měl porozumět každý člověk, který umí základy práce s počítačem,» podotýká Hřebíček, který software představí vědcům v Lisabonu.

Program navíc umí pracovat s formuláři Evropské unie, takže ve finále vytiskne projekt se všemi formálními náležitostmi. «Výstup bude mít přesně danou štabní strukturu,» dodává Hřebíček.

Do konečné podoby chtějí brněnští programátoři projekt dopra-

Události

Foto: 1. z CTK, 3 AP

Dekret proti chuligánům Richiemu by mohli zakázat stadion

Doživotní zákaz vstupu na sportovní utkání, nebo dva roky ve vězení. Na takové tresty se mohou připravit nepepšitelní výtržníci na fotbalových a hokejových stadionech. Nový zákon by mohl být schválen do konce letošního roku.

Rozhodujícím impulsem pro vznik přísnější novely se stal loňský zápas mezi Spartou Praha a Bohemians, během nějž jeden z fanoušků „kloukanů“, přezdívaný Richie, napadl rozhodčího.

Nový zákon připravila po konzultacích s fotbalovými kluby a Českomoravským fotbalovým svazem skupina poslanců v čele s unionistou Vlastimilem Ostrým.

koslovenský juniorský reprezentant ve fotbale, nyní poslanec ČSSD Karel Šplíchal.

Podle Ostrého si zákonodárci vzali příklad z Velké Británie, kde podobná norma platí již několik let. Kolébka fotbalu byla hlavně v 70. a 80. letech nechvalně proslulá divokými fanoušky, rowdies. „Byl to vřed na tváři naší společnosti,“ poznamenává Michael Tatham z britského velvyslanectví. Od té doby se prý řada věcí změnila k lepšímu. „Byl jsem se podívat na britské stadiony. Žádné vysoké ploty, člověk se tam cítí bezpečně,“ uvádí Šplíchal.

Rubem těchto opatření jsou bitky rowdies před fotbalovými utkáními. Probíhají v předem domluvenou hodinu na určených

Bohemácký Richie: Jeho loňské vystoupení se stalo impulsem pro přípravu zákona proti chuligánům.

Před časem měl i on problémy s agresivitou, když na sjezdu strany napadl karlovarského stranického kolegu Václava Šimu. Policie ho podezírala z výtržnictví a ublížení na zdraví, jelikož se ale nenašel dostatek svědků, případ vyšuměl do ztracena.

Řezba před fotbalem

Nad novelou proti chuligánům si libují všichni oslovení poslanci napříč politickým spektrem a předseda ČMFS Jan Obst. „Věřím, že nový zákon bude působit preventivně a řadu potenciálních výtržníků odradí,“ říká někdejší čes-

místech. Kdy a kde se „hooligans“ do sebe pustí, domlouvají zastupci jednotlivých gangů mobilními telefony (viz rámeček). Původně britský model převzali výtržníci v kontinentální Evropě včetně českých. „Byli jsme vyvoláni spátelenému klubu na Slovensku. Řezba před fotbalem byla strašná. Slovači se s tím moc nemažou a nedodržují dohodnutá pravidla. Třeba že se smí mlátit jenom rukama a do ležících, kteří se vzdávají, se nekopou. Měli železný tyče, jeden dokonce kolem sebe mlátit obrovským kladivem,“ popisuje atmosféru před-

Fotbalový kotel, ostravští fanoušci. Zápas Plzeň versus Baník, 15. března tohoto roku.

zápasových „klání“ jeden z fanoušků pražské Sparty, který k „fandovství“ přeběhl od skinheadů.

A ještě pivo

Českým fotbalovým výtržníkům budou v případě přijetí zákona hrozit přísné tresty. „Dosavadní legislativa na ně byla krátká,“ říká Osuř. Mimo již zrušený zákaz návštěv utkání, podmíněné a nepodmíněné tresty se mohou „tést“ také na veřejné prospěšné práce. Kromě „biče“ chystají poslanci pro návštěvníky sportovních klání také trochu „cukru“.

Uvažují totiž o zrušení části zákona o boji proti alkoholismu a jiným toxikomaním z roku 1989, která zakazuje čepovat na stadionech pivo. „Myslím si, že dvě tři piva k fotbalu patří,“ mluví Obst. Fotbalová liga se ostatně jmenuje „Gambrinus liga“, nejvyšší česká hokejová soutěž „Staropramen extraliga“.

Zákon už dnes řada klubů v podstatě nedodržuje. Pivo se točí například na Slavii, v Hradci Králové nebo na Bohemians. Prohibici naopak dodržuje Sparta a liberecký Slovan.

Karel Vrána

Britové boj s hooligans ještě nevyhráli

„Ačkoli násilí na stadionech s místy k sezení prakticky neustupuje, problém se přesunul do míst, jako jsou nádraží, hospody a městská centra,“ uvádí zpráva britské kriminální rozvědky z roku 2001. Výtržníci jsou organizovanější, umožňují jim to mobilní telefony a internet, jejichž prostřednictvím komunikují. Fotbaloví výtržníci jsou navíc podle zprávy mnohdy napojeni na organizovaný zločin, například obchod s drogami.

„To, co se stalo britskou nemocí, už není charakterizováno hromadnými výtržnostmi na hřišti, jako jsme to viděli v sedmdesátých a osmdesátých letech,“ řekl Brian Drew, šéf specialistů tajné policie. „Jako při každé infekci i vznikající nový druh hooliganismu je chyťtejší, přizpůsobivější a odolnější.“

Počet zadržených fotbalových násilníků v Británii rok od roku roste. V sezóně 2002-2003 se zvýšil oproti předchozímu roku o devatenáct procent. Mark Steels z tajné služby to považuje za znepokojivé navzdory chvalozpěvům, že na stadionech se podařilo násilí potlačit.

